ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษาสภาวะการผลิตและการตลาดสับปะรดของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

A STUDY ON PRODUCTION AND MARKETING OF PINEAPPLES

IN PRACHUABKIRIKHUN PROVINCE

โดย

นางสาวปราณอม จิระราชวโร

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2535

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ 29/ก.ย./2535

(อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ 29/ก.ย./35

(อาจารย์นิตยา สิทธิโชค)

หัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร 29/ก.ย./35

(อาจารย์นิตยา สิทธิโชค)

ปพ.
ป 447ก
2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14181

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาสภาวะการผลิตและการตลาดสับปะรดของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

A STUDY ON PRODUCTION AND MARKETING OF PINEAPPLES IN PRACHUABKIRUKHUN PROVINCE

T098096

โดย

นางสาวปรานอม จิระราชวโร

เสนอต่อ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ.2535

ปพ.
ป447ก
2535

ลงทะเบียน.....T098096
วัน.เดือน.ปี.....10 JUN 2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะเทคโนโลยีการเกษตร
พ้องสมุด
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาสภาวะการผลิตและการตลาดสับปะรดของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โดย : นางสาวปรานอม จิระราชวโร

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชา : บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ..... ๒๙ / ๑๐ / ๒๕๓๕

(วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

สับปะรด เป็นพืชที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยมากชนิดหนึ่ง เนื่องจากใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมผลไม้กระป๋อง ซึ่งปัจจุบันมีการขยายตัวอย่างกว้างขวางขึ้น มีการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ เพื่อเป็นการขยายฐานะทางการตลาดของประเทศไทย ฉะนั้นต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตให้ดียิ่งขึ้น ให้เพียงพอกับการบริโภคภายในประเทศและสามารถส่งออกเป็นสินค้าออกได้เพียงพอกับความต้องการของตลาด มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่ตลาดต้องการ ซึ่งประเทศไทยยังประสบปัญหาการขาดแคลนเงินทุนสนับสนุนในการพัฒนาการต่าง ๆ จึงล่าช้า ประกอบกับเกษตรกรเองก็มีความรู้น้อย และก็ยังประสบกับปัญหาด้านเงินทุนอยู่ ฉะนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงได้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาสภาวะโดยทั่วไปของเกษตรกร สภาพการผลิต วิถีการตลาด ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกษตรกรได้ประสบอยู่ในปัจจุบัน จากการศึกษาเกษตรกร พ่อค้าคนกลาง และโรงงาน ในพื้นที่เขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการเพาะปลูก 2534/35

จากการศึกษาได้พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 44 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา เป็นคนในพื้นที่ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มาก่อนโดยส่วนใหญ่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ 7 คน มีประสบการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปลูกสับปะรดโดยเฉลี่ย 11.9 ปี นับว่าประสบการณ์ค่อนข้างมาก ส่วนใหญ่เกษตรกรจะมีที่ดินเป็นของตนเอง มีพื้นที่ใช้ปลูกสับปะรดโดยเฉลี่ย 81 ไร่ต่อครอบครัว เกษตรกรยังมีหนี้สินอยู่จำนวนมาก แต่มีการกู้ยืมเพียงบางส่วน แหล่งกู้ยืมส่วนใหญ่ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ พันธุ์สับปะรดที่ใช้ปลูก คือ พันธุ์ปัตตาเวีย จะนิยมปลูกเป็นลักษณะเป็นแถวคู่ การใช้แรงงานโดยแรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้าง โดยเฉลี่ยจะจ้างประมาณ 7 คนต่อราย ค่าจ้างอยู่ในช่วงคนละ 60-80 บาทต่อวัน การใช้ปุ๋ยเกษตรกรนิยมใช้ปุ๋ยเคมีซึ่งจะเสียค่าปุ๋ยต่อไร่โดยเฉลี่ย 472 บาท การควบคุมวัชพืชส่วนใหญ่จะใช้สารเคมี จำพวกไดยูรอน เพราะมีประสิทธิภาพและเจ้าหน้าที่เกษตรแนะนำให้ใช้ ส่วนการควบคุมการออกดอกออกผล โดยวิธีการใช้ถ่านแก๊สเป็นส่วนใหญ่

ปัญหาในการผลิต ได้แก่ ราคาปุ๋ยและสารเคมีแพง สภาพภูมิอากาศบางช่วงแห้งแล้งเกินไป ขาดแหล่งน้ำ ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ข้อเสนอแนะในส่วนนี้เห็นว่าควรที่รัฐบาลจะมีการเข้ามาทำการประกันราคา เพื่อลดความเสี่ยงด้านราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน ควรจัดหาปุ๋ย สารเคมี ในราคาถูกให้กับเกษตรกร มีการกำหนดเขตการเพาะปลูก และปริมาณการผลิต รวมทั้งจัดการชลประทานที่ดีให้กับเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด

สภาวะการตลาด เกษตรกรส่วนใหญ่นำผลผลิตส่งจำหน่ายกับโรงงานสับปะรดกระป๋อง โดยเกษตรกรจะนำผลผลิตไปส่งเองถึงโรงงาน มีการขนส่งด้วยทางรถยนต์ ซึ่งเป็นการคมนาคมที่สะดวกที่สุด การกำหนดราคาของพ่อค้าคนกลางส่วนใหญ่จะกำหนดให้จากการดูการตั้งราคาของพ่อค้าคนอื่น หรือโรงงาน ด้านพ่อค้าคนกลางนั้นไม่ค่อยประสบปัญหามากนัก เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นมักสืบเนื่องมาจากปัญหาของเกษตรกรทั้งสิ้น จะมีก็เพียงปัญหาในการคัดเลือกสับปะรดที่ถูกต้องตามความต้องการของโรงงานสับปะรดกระป๋อง และภาษีส่งออกของโรงงานสับปะรด ซึ่งรัฐบาลควรมีการเผยแพร่ข่าวสารการตลาด ช่วยเหลือด้านภาษีส่งออกกับบรรดาโรงงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมการส่งออกสับปะรดให้มากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสมบูรณ์ เนื่องมาจากความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งของบุคคลทุกฝ่าย ทั้งนี้ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ อาจารย์นิตยา สิทธิโชค ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษเป็นอย่างสูง สำหรับคำแนะนำและการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอเมือง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ให้ความสนับสนุนด้านข้อมูลในการทำปัญหาพิเศษ และขอขอบพระคุณเกษตรกร พ่อค้าและโรงงานสับปะรด ผู้ให้การสัมภาษณ์ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ แต่มิได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ รวมทั้ง คุณสมศักดิ์ จิระราชวโร ซึ่งเป็นพี่ชายของผู้จัดทำที่คอยช่วยเหลือในการขับรถยนต์พาไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อเก็บข้อมูล และบุคคลที่สำคัญที่สุดก็คือ คุณพ่อคุณแม่ ผู้ซึ่งสนับสนุนด้านเงินทุนและคอยให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา จนกระทั่งปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ปรานอม จิระราชวโร

กันยายน 2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบาญ

		หน้า
สารบาญตาราง		(3)
สารบาญภาพ		(4)
สารบาญตารางผนวก		(5)
บทที่ 1	บทนำ	
	ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
	ขอบเขตของการศึกษา	5
	นิยามศัพท์	6
	การตรวจเอกสาร	7
	วิธีการศึกษา	12
บทที่ 2	สภาพทั่วไปของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และสภาพทั่วไปของสับปะรด	
	สภาพทั่วไปของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	14
	สภาพทั่วไปของสับปะรด	17
บทที่ 3	ผลการศึกษา	
	สภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด	37
	สภาพการผลิตสับปะรดของเกษตรกร	45
	ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด	52
	ต้นทุนการผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	54
บทที่ 4	สภาวะการตลาด	
	การขนส่ง	58
	วิถีการตลาด	59

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบาญ (ต่อ)

หน้า

การคัดขนาดสับปะรด 61
การกำหนดราคารับซื้อ 62
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ
สรุปผลการศึกษา 64
ข้อเสนอแนะ 66
เอกสารอ้างอิง 67
ภาคผนวก 69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบาญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เนื้อที่ให้ผลผลิตสับปะรดเป็นรายจังหวัด พ.ศ.2531-2532	2
2	เป้าหมายการปลูกสับปะรดเป็นรายจังหวัดปี 2533	3
3	จำนวนผู้ปลูกสับปะรดแยกตามรายอำเภอ	6
4	เพศของเกษตรกรตัวอย่าง	38
5	อายุของเกษตรกรตัวอย่าง	39
6	ระดับการศึกษาของเกษตรกรตัวอย่าง	40
7	สถานภาพสมรสของเกษตรกรตัวอย่าง	41
8	จำนวนสมาชิกในครอบครัว	42
9	ประสบการณ์การปลูกสับปะรด	42
10	ลักษณะการถือครองที่ดิน	43
11	ภาวะการเงิน	44
12	แหล่งกู้ยืมเงิน	45
13	ลักษณะการปลูกสับปะรด	46
14	การใช้แรงงานในครอบครัว	47
15	การจ้างแรงงาน	48
16	การใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกรตัวอย่าง	50
17	การควบคุมวัชพืช	51
18	การควบคุมการออกดอกออกผล	52
19	การรับซื้อสับปะรดของผู้รวบรวม สหกรณ์	62
20	การกำหนดราคารับซื้อของผู้รวบรวม สหกรณ์	63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบาญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ส่วนประกอบต่าง ๆ ของสับปะรด	20
2	ลักษณะของแปลงปลูกสับปะรด	27
3	ลักษณะของต้นสับปะรดที่เริ่มออกดอก	27
4	ลักษณะของต้นสับปะรดที่ผลผลิตเจริญเติบโตเต็มที่แล้ว	34
5	ลักษณะของต้นสับปะรดปลิดจุกแล้วพร้อมที่จะส่งโรงงาน	34
6	แผนผังวิถีการตลาดของสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	59
7	การจัดเรียงผลผลิตขนส่งไปจำหน่ายโดยรถยนต์	61
8	การจัดเรียงผลผลิตขนส่งไปจำหน่ายโดยรถบรรทุกขนาดใหญ่	61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบาญตารางผนวก

ตารางผนวกที่ หน้า

1 ราคาการรับซื้อของบริษัท ผลไม้กระป๋องประจวบ จำกัด 70
2 ราคาการรับซื้อของบริษัท โตล (ไทยแลนด์) จำกัด 71
3 ราคาการรับซื้อของบริษัท อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องไทย จำกัด 72
4 ราคาการรับซื้อของสหกรณ์ชาวไร่สับปะรดสามร้อยยอด จำกัด 73

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ประเทศไทยจัดได้ว่ามีโครงสร้างการผลิตส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรม ฉะนั้น การประกอบอาชีพการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์เป็นส่วนใหญ่ สับปะรดเป็นที่รู้จักของคนไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว ประมาณสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยสันนิษฐานว่าชาวโปรตุเกสคงจะเป็นชาติแรกที่นำเอาสับปะรดเข้าในสมัยอยุธยา เพราะในช่วงเวลานั้นชาวโปรตุเกสได้เข้ามาติดต่อค้าขายกับไทย และอาจจะนำเอาพันธุ์สับปะรดมาด้วย คนไทยจึงได้รู้จักการปลูกสับปะรดกันอย่างแพร่หลายจนถึงทุกวันนี้

สับปะรดจัดเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจพืชหนึ่งของประเทศไทย เนื่องจากว่าในปัจจุบันการปลูกสับปะรด เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมผลไม้กระป๋องได้มีการขยายตัวอย่างกว้างขวาง เนื้อที่การปลูกสับปะรดได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันกับการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตสับปะรดกระป๋องได้เป็นสินค้าออกไปยังประเทศต่างๆทั่วโลก โดยที่ตลาดอเมริกาตั้งแต่ปี 2513 ต่อมาได้รับความนิยมจากกลุ่มประเทศประชาคมยุโรปมากขึ้น ซึ่งเห็นได้ว่าในบรรดาสินค้าผลไม้กระป๋องที่ผลิตขึ้นในประเทศไทยทั้งหมดนั้นส่วนใหญ่เป็นสับปะรดกระป๋อง จึงนับได้ว่าสับปะรดเป็นพืชที่มีความสำคัญของประเทศไทย ฉะนั้นความสัมพันธ์ การผลิต และการตลาดของสับปะรด จึงเป็นสิ่งสำคัญควรที่จะขยายฐานะทางการตลาดของประเทศไทยสู่ต่างประเทศ เพื่อที่จะแข่งขันทางการตลาดกับประเทศอื่นได้ มิใช่ว่าขยายตลาดภายในประเทศเท่านั้น เพราะปัจจุบันประเทศต่างๆ ที่ผลิตสับปะรดมีการพัฒนาเทคโนโลยีปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้ดียิ่งขึ้น เพื่อที่บริโภคภายในประเทศ และสามารถส่งออกเป็นสินค้าออกเป็นได้ให้เพียงพอกับความต้องการของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผลผลิต สับปะรดเป็นรายจังหวัด พ.ศ.2531-2532

จังหวัด	เนื้อที่ให้ผล(ไร่)		ผลผลิต(ตัน)	
	2531	2532	2531	2532
รวมทั้งประเทศ	444,022	786,465	1,770,931	2,005,390
อุทัยธานี	-	14,658	-	75,920
ลำปาง	10,436	14,991	41,388	69,738
กาญจนบุรี	9,909	14,154	26,930	44,628
ประจวบคีรีขันธ์	222,963	251,934	878,912	985,062
เพชรบุรี	31,460	38,761	128,540	151,883
ราชบุรี	5,022	7,186	13,296	26,536
ฉะเชิงเทรา	2,797	4,408	13,336	21,104
ชลบุรี	40,874	40,786	182,427	161,257
ระยอง	49,115	44,109	222,008	240,041
ตราด	12,650	15,357	44,946	54,348
อื่นๆ	58,796	50,466	218,148	174,873

ที่มา : (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร,2533)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 เป้าหมายการปลูกสับปะรดเป็นรายจังหวัด ปี 2533

จังหวัด	ปี 2530		ปี 2533	
	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
ประจวบคีรีขันธ์	222,963	878,904	236,277	904,200
ระยอง	49,115	222,008	46,824	218,668
ชลบุรี	40,874	182,427	36,976	167,900
เพชรบุรี	31,480	129,540	50,566	192,400
ตราด	12,650	44,956	17,100	68,000
ลำปาง	10,436	41,388	14,294	62,600
กาญจนบุรี	9,909	10,560	10,560	39,900
อื่นๆ	58,795	218,448	82,401	326,700
รวมทั้งประเทศ	444,022	1,770,931	495,000	1,980,368

ที่มา : (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร,2533:141)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดมีประสิทธิภาพได้ตามมาตรฐานที่ตลาดต้องการ ให้มีการส่งเสริมผลิตภัณฑ์จากสับปะรด ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และสับปะรดเป็นที่ต้องการของตลาดทั่วโลกสูงขึ้น จะเกิดผลทำให้ประเทศไทยสามารถส่งสินค้าออกได้ปริมาณเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศดียิ่งขึ้น

แหล่งที่ปลูกสับปะรดที่สำคัญมีอยู่ไม่กี่แห่ง ส่วนมากจะปลูกกันทางภาคตะวันตกและทางภาคตะวันออกของประเทศ ส่วนภาคอื่นปลูกเป็นส่วนน้อย จังหวัดที่ปลูกสับปะรดมากที่สุดในประเทศไทย คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพื้นที่ปลูกประมาณ 251,934 ไร่ รองมาก็มี จังหวัดเพชรบุรี ชลบุรี ระยอง ลำปาง และเชียงราย สำหรับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สับปะรดจัดได้ว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุด เพราะทำรายได้ให้กับจังหวัดเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นแหล่งผลิตสับปะรดที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย จึงเป็นแหล่งที่ควรทำการศึกษาสภาวะการผลิตและการตลาดสับปะรด จะเหมาะสมมากกว่าที่อื่น สับปะรดมีเพาะปลูกทุกอำเภอ แต่ท้องที่ทำการเพาะปลูกมากได้แก่ อำเภอปราณบุรี อำเภอเมือง อำเภอหัวหิน และอำเภอกุยบุรี ตามลำดับ ส่วนอำเภออื่นๆทำเป็นส่วนน้อย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาสภาวะการผลิตสับปะรดของเกษตรกรในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจะส่งผลเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้ได้ผลผลิตที่สูงขึ้น
2. ศึกษาถึงวิถีการตลาด การค้าสับปะรดในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการผลิตสับปะรดของเกษตรกรพื้นที่ที่อยู่ในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาวะการผลิตสับปะรดของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ทำให้ทราบถึงวิถีการตลาดและการค้าสับปะรดเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการผลิตสับปะรด เพื่อประโยชน์ในการที่จะแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในภาครัฐบาลต่อไปในภายภาคหน้าได้
4. เพื่อเป็นแนวทางแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปลูกสับปะรด ผู้ที่จะทำการผลิต หรือผู้ที่จะทำธุรกิจที่เกี่ยวกับสับปะรด

ขอบเขตของการศึกษา

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีอาชีพหลักในการทำไร่สับปะรด ในการศึกษาจะทำการศึกษาในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใช้ข้อมูลในปี 2534 ถึงปี 2535 โดยทำการศึกษาจากตัวอย่างของเกษตรกรจำนวน 113 ตัวอย่าง ส่วนพ่อค้าคนกลางจำนวน 9 ตัวอย่าง สหกรณ์การเกษตร 1 ตัวอย่าง และโรงงานสับปะรดกระป๋องจำนวน 5 ตัวอย่าง ศึกษาเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมรายใหญ่ของจังหวัด ซึ่งจะทำเฉพาะเขตที่ทำการปลูกสับปะรดมากของจังหวัด ดังตารางที่ 3 คือ อำเภอปราณบุรี อำเภอหัวหิน อำเภอเมือง และอำเภอกุยบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ปลูกสับปะรดแยกตามรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เมือง	2,502	19.48
กุยบุรี	2,083	16.22
ปราณบุรี	4,374	34.06
หัวหิน	3,304	25.73
ทับสะแก	65	0.50
บางสะพาน	439	3.42
บางสะพานน้อย	76	0.59
รวมทั้งจังหวัด	12,843	100.00

ที่มา : (สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2534)

นิยามศัพท์

จุก หมายถึง ส่วนที่เติบโตขึ้นเหนือผลสับปะรดหลังจากดอกโรยไปแล้ว จุกจะมีน้ำหนักทั่วไปตั้งแต่ 0.075 - 0.2 กิโลกรัม ให้ผลสับปะรดตามธรรมชาติเมื่ออายุ 22- 24 เดือนไปแล้วโดยปกติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตะเกียง หมายถึง ส่วนที่เกิดจากตาบนก้านผลที่อยู่ในบริเวณโคนผล โดยที่ตะเกียงมีน้ำหนักเฉลี่ยทั่วไปอยู่ระหว่าง 0.3-0.5 กิโลกรัมให้ผลเมื่ออายุ 18-20 เดือน

ถ่านแคลเซียมคาร์ไบด์ หมายถึง สารเคมีที่ใช้ในการเร่งการออกดอกในสับปะรด อาจจะเรียกว่า ถ่านแก๊ส หรือ ถ่านเหม็น

ผลฟ่าม หมายถึง ผลสับปะรดที่ไม่สมบูรณ์เนื่องจากขาดน้ำ ลักษณะของเนื้อจะแห้งไม่ค่อยมีน้ำ

วัชพืช หมายถึง พืชที่ไม่ต้องการที่เกิดขึ้นในแปลงปลูกสับปะรด จำพวกหญ้ามีทั้งวัชพืชใบกว้าง และ วัชพืชใบแคบ

สับปะรดทวาย หมายถึง สับปะรดที่เก็บผลในเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน ซึ่งจะมีปริมาณไม่มากนัก

สับปะรดปี หมายถึง สับปะรดที่เก็บผลในเดือนกันยายนถึงมิถุนายน ซึ่งจะมีปริมาณชุกมาก และให้ผลมากกว่าสับปะรดทวายถึงประมาณ 3 เท่า

หน่อ หมายถึง ส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์ มี 2 แบบคือ หน่อดิน เกิดจากตาที่อยู่ในบริเวณลำต้นใต้ดิน ซึ่งจะเริ่มแทงขึ้นมาพ้นผิวดินหลังจากเกิดการสร้างดอกแล้ว มีจำนวนน้อยรูปทรงเล็กเรียว ใบค่อนข้างยาว และอีกแบบหนึ่งคือ หน่อข้าง เกิดจากตาที่พักตัวอยู่บนลำต้นในบริเวณโคนใบ หน่อข้างนี้จะมีน้ำหนักต่างกันไปตั้งแต่ 0.5-1 กิโลกรัม ให้ผลเมื่อมีอายุ 14-18 เดือน ใช้ขยายพันธุ์ได้ดี

การตรวจเอกสาร

มล.จารุพันธ์ ทองแถม (2526) ได้กล่าวถึงประวัติสับปะรด ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีต่อการเจริญเติบโต ผลผลิต คุณภาพสับปะรด พันธุ์สับปะรดที่ปลูกเป็นการค้า พันธุ์ที่ปลูกในประเทศไทยโดยสรุปไว้เพียง 5 พันธุ์ คือ พันธุ์ปัตตาเวียปลูกกันมากในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชลบุรี จังหวัดเพชรบุรีและลำปาง พันธุ์อินทรชิตซึ่งเป็นพันธุ์เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทยปลูกมากในอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พันธุ์ขาวนิยม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลูกในอำเภอบางคล้า เกษตรกรมักปลูกร่วมไปกับสับปะรดอินทรชิต พันธุ์ภูเก็ตพันธุ์สวีปลูกมากในจังหวัดภูเก็ต จังหวัดชุมพร โดยปลูกระหว่างแถวสวนยางรุ่นที่ยังมีอายุน้อย ส่วนพันธุ์นางแล พันธุ์น้ำผึ้ง อาจนับได้ว่าเป็นพันธุ์ย่อยของพันธุ์ปัตตาเวียปลูกในบริเวณตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ยังได้กล่าวถึงการปฏิบัติดูแลรักษา ปุ๋ยที่ใช้ ศัตรู โรค ความผิดปกติของสับปะรด การแปรรูปผลผลิต การตลาดในประเทศ

กรมส่งเสริมการเกษตร (2531) ได้จัดทำเอกสารแนะนำการปลูกสับปะรด โดยมีการกล่าวถึง สภาพแวดล้อมในการปลูกที่เหมาะสม แหล่งที่ปลูก พันธุ์ที่ใช้ปลูกมากที่สุดในประเทศไทย แบ่งได้เป็น 5 พันธุ์ คือ พันธุ์ปัตตาเวีย พันธุ์อินทรชิต พันธุ์ขาว พันธุ์ภูเก็ต(สวี) พันธุ์นางแล(น้ำผึ้ง) วิธีการปลูก การควบคุมกำจัดวัชพืช ปุ๋ยที่ใช้สำหรับสับปะรด สารเคมีที่ใช้ในการเร่งดอกสับปะรด การเก็บเกี่ยวซึ่งในประเทศไทยสามารถทำได้เกือบตลอดปีจะมีช่วงที่ให้ผลผลิตที่สุด 2 ช่วง คือช่วงสับปะรดปี จะเก็บผลได้มากกว่าสับปะรดทะวาย 3 เท่า จะอยู่ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน และช่วงสับปะรดทะวายซึ่งออกในเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน

เกียรติ ลีสะเศรษฐกุล (2533) ได้ทำการสรุปถึงภาวะของสับปะรดไทยว่าเป็นผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์จากสับปะรดเข้าสู่ตลาดเป็นอันดับหนึ่งจากตัวเลขในปี 2532 แต่การส่งสับปะรดสด ฟิลิปปินส์สามารถครองตลาดที่สำคัญที่สุด คือ ตลาดญี่ปุ่น ในตลาดทวีปยุโรปประเทศที่นำเข้ามากที่สุด คือ ฝรั่งเศส แหล่งผลิตป้อนตลาดยุโรปที่สำคัญได้แก่ ไอเวอรีโคต เคนยา กานา และหมู่เกาะทางแถบทะเลคาริเบียน จากการวิเคราะห์ดูแล้ว ประเทศไทยควรสนใจตลาดเอเชียมากกว่าตลาดยุโรป เพราะอยู่ใกล้ถ้าหากจะแข่งขันจะต้องวางแผนการตลาดให้ดีและจะต้องทนกับสภาพบีบคั้นต่างๆ อันอาจเกิดในระยะหนึ่งต้องได้รับความสนับสนุน ด้านวิชาการและความสะดวกต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน การผลิตสับปะรดในประเทศไทยนั้น สภาวะการผลิตมีความแปรปรวนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเกี่ยวพันกันเรื่องของปริมาณผลผลิต และราคาของผลผลิต ได้ให้แนวทางที่ใช้ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนาคุณภาพผลผลิตสับปะรดว่าควรคำนึงถึง ผลผลิตต่อไร่ ให้มีการนำเอาปัจจัยการผลิตมาใช้อย่างเหมาะสม และถูกต้องแล้วจะได้ผลผลิตตามที่คาดหวังไว้การกระจายผลผลิตควรให้มีการทยอยออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ มีการวางแผนการหาแหล่งน้ำ การควบคุมปริมาณและคุณภาพโดยอาศัยการสื่อสารกันจากการจัดตั้งเป็นกลุ่ม ชมรม สมาคม สหกรณ์ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต สามารถวางแผนการผลิตได้อย่างเหมาะสม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2533) ได้สรุปถึงปริมาณการผลิตผลไม้ในปี 2528-2532 ว่าผลผลิตผลไม้ปีหนึ่งๆประมาณ 4.60 ล้านตันเป็นผลผลิตสับปะรดประมาณ 1.7-2.1 ล้านตันที่เหลือเป็นไม้ผลยืนต้นอื่นๆ ประมาณ 2.5 ล้านต้นแนวโน้มการผลิตผลไม้ในปี 2533 การผลิตผลไม้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำหรับสับปะรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์มีอัตราการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ3 ส่วนมูลค่าการส่งออกผลไม้และผลิตภัณฑ์แยกได้เป็น (1)ผลไม้สดและผลไม้แช่แข็ง (2)ผลิตภัณฑ์ผลไม้ ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่สับปะรดกระป๋อง ส่วนด้านเป้าหมายการผลิตผลไม้ที่สำคัญ ได้แก่สับปะรดทุเรียน มะม่วง มะละกอ ส้มโอ ส้มเขียวหวาน ลิ้นจี่ ลำไย มังคุด เงาะ น้อยหน่าและอื่นๆ

ฝ่ายวิชาการธนาคารกสิกรไทย (2533)สรุปถึงสถานการณ์ทั่วไปของสับปะรดว่าเริ่มแปรเปลี่ยนไปในทางบวก โดยเกษตรกรเริ่มมีกำไรสูงขึ้น หลังจากที่ต้องประสบกับภาวะขาดทุนในช่วงปีก่อนขณะเดียวกันในภาคการส่งออกเริ่มกระเตื้องขึ้น และมีแนวโน้มที่แจ่มใสตลอดปีทั้งในด้านปริมาณ และราคาส่งออก จึงนับได้ว่าภาวะการผลิต และการค้าสับปะรดกระป๋องของไทยได้หวนกลับสู่ปีทองอีกครั้งหนึ่ง ภาวะการผลิตสับปะรดในฤดูการผลิต 2532/2533 มีปริมาณลดลงเหลือเพียง 1.78 ล้านตัน จากพื้นที่เพาะปลูก 448,000 ไร่ เท่านั้น ขณะที่ความต้องการของโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตประมาณว่าจะสูงถึง 1.3-1.4 ล้านตัน รวมกับความต้องการบริโภคอีกกว่า 0.6 ล้านตัน ปัญหาที่ตามมา คือ ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบอย่างรุนแรงจนโรงงานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงงานที่รับคำสั่งซื้อล่วงหน้าไว้แล้ว ต้องแข่งขันกันออกรับซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สับปะรดสดโดยเสนอราคาในเกณฑ์สูง ทำให้ราคาที่เกษตรกรขายได้หน้าโรงงานสูงขึ้น ส่วนแนวโน้มในปี 2534 คิดว่าความรุนแรงของปัญหาอาจเบาบางลงเนื่องจากมีเกษตรกรบางส่วนกลับมาเพาะปลูกสับปะรดอีกครั้ง เพราะราคาที่เกษตรกรได้รับในปีที่ผ่านมาสูงขึ้น และเริ่มมีกำไรบ้างหลังจากที่ประสบภาวะขาดทุนในปี 2532 .นอกจากนี้ มติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้มีการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้ประสบกับภัยไต้ฝุ่นเกย์ โดยทางการจะเป็นผู้จัดหาพันธุ์ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช สารบังคับการออกผล และอื่นๆ จำหน่ายให้เกษตรกรในรูปสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และจัดตั้งสถาบันเกษตรกรขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางการติดต่อซื้อขายล่วงหน้ากับบริษัทผลิตสับปะรดกระป๋อง โดยมีกำหนดราคาขั้นต่ำ 1.26 บาทต่อกิโลกรัม ทำให้เกษตรกรมีเงินทุนและความมั่นใจกลับมาลงทุนอีกครั้งหนึ่ง

ฝ่ายวิชาการและพัฒนาระบบงาน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (2534) ในช่วงแรกของปี 2354(ม.ค.-มี.ค.) ราคาสับปะรดยังคงอยู่ในระดับสูง แม้ว่าจะอยู่ในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกลดลง ประกอบกับภาวะอากาศแห้งแล้งทำให้ผลผลิตสับปะรดมีไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงงาน ด้านการวางแผนการผลิตร่วมกันระหว่างชาวไร่และโรงงานก็ยังไม่เป็นผล เพราะปัญหาที่เป็นอยู่ไม่รุนแรงมากพอที่จะจูงใจให้ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันอย่างจริงจังการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยอยู่ในภาวะแจ่มใส โดยยังคงเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก เพราะตลาดต่างประเทศมีความต้องการสูง ขณะที่ประเทศคู่แข่งที่สำคัญอัน ได้แก่ ฟิลิปปินส์กำลังประสบปัญหาการผลิตและการเมืองประกอบกับประเทศที่ผลิตน้ำผลไม้ที่ใช้ดื่มทดแทนน้ำสับปะรด เช่น น้ำส้ม ประสบกับภาวะอากาศที่หนาวเย็นทำให้ผลผลิตส้มลดลงโดยจึงมีโอกาสขยายตลาดเพิ่มขึ้นและส่งออกได้มากขึ้นโดยมีตลาดใหม่ๆ ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี และไต้หวัน ส่วนตลาดยุโรปยังมีปัญหา และไต้หวัน ส่วนตลาดยุโรปยังมีปัญหาในด้านการจำกัดโควต้านำเข้าและเสียภาษีนำ เข้าในอัตราร้อยละ 12-15 ในช่วงเม.ย.-มิ.ย.2534 ราคาสับปะรดยังอยู่ในระดับสูงต่อไปอีกเป็นโอกาสที่ดีของชาวไร่สับปะรด แต่สำหรับโรงงานจะต้องรับภาระต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2534) ได้กล่าวถึงสับปะรดแช่แข็งและสับปะรดกระป๋องไทยส่งออกปริมาณ 0.388 ตัน มูลค่า 5,000 ล้านบาท ปริมาณ และมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2531 ร้อยละ 8.68 และ 4.51 ตามลำดับ เนื่องจากฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งขันที่สำคัญของไทย ประสบปัญหาภาวะการเมือง ทำให้ผลผลิตลดลงจึงทำให้ไทยได้ส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้น

สนอง ป่าสลุง (2534) ทำการสรุปภาวะการผลิตสับปะรดในเดือนธันวาคม เป็นช่วงที่เกษตรกรบังคับผล บางพื้นที่มีการปลูกเพิ่มและปลูกทดแทนสับปะรดที่ตัดส่งโรงงาน ผลผลิตสับปะรดออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ด้านการค้าในเดือนกรกฎาคม 2534 ไทยส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดทุกชนิดรวม 36,247 ตัน มูลค่า 769.06 ล้านบาท เมื่อได้เปรียบเทียบกับช่วงเดือนเดียวเช่นในปี 2533 ซึ่งมีปริมาณส่งออก 31,581 ตัน มูลค่า 481.25 ล้านบาท แล้วปรากฏว่าปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ14.77 และ 59.80 ตามลำดับ

อารมณ์ อุดมสิน (2534) ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า ในปัจจุบันภาวะการผลิตสับปะรดยังต้องอาศัยธรรมชาติ แต่ภาวะการตลาดต้องอิงตลาดโลก จึงมักมีปัญหาการขาดแคลนผลผลิต ทำให้สับปะรดราคาสูงมากโรงงานต้องมีต้นทุนการผลิตสูง หรือบางปีเกิดปัญหาผลผลิตล้นตลาด ราคาสับปะรดตกต่ำ เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนหมุนเวียนเป็นวัฏจักรอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดเสถียรภาพในด้านการผลิต และราคา จึงสมควรจะกำหนดมาตรการ และวิธีการดำเนินการการผลิตให้เกิดเสถียรภาพในด้านผลผลิตราคาและรายได้แก่เกษตรกรเพื่อพัฒนาการส่งเสริมการผลิตสับปะรดและสับปะรดกระป๋องให้สำเร็จต่อไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเก็บจากตัวอย่างเพียง 113 ตัวอย่าง ในส่วนผู้รวบรวมในท้องถิ่น 9 ตัวอย่าง สหกรณ์การเกษตร 1 ตัวอย่าง และโรงงานสับปะรดกระป๋อง 5 ตัวอย่าง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการเก็บข้อมูลโดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร วารสาร งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลทางด้านสถิติจากหน่วยงานราชการ และสถาบันที่เกี่ยวข้องได้รวบรวมเอาไว้ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบ-คีรีขันธ์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา ซึ่งอาศัยตาราง (หาเปอร์เซ็นต์) และแผนภาพประกอบในการอธิบายโดยเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้าคนกลางว่า เกษตรกรจำหน่ายผลิตผลสับปะรดโดยผ่านขั้นตอนใดบ้างและการขนส่งเป็นอย่างไรจะส่งไปที่ใด สภาพการตลาด และสภาพการผลิตสับปะรดในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตลอดจนการวิเคราะห์ปัญหาในการทำไร่สับปะรดของเกษตรกรว่ามีปัญหาในการผลิตอย่างไรบ้างในช่วงการผลิตปี 2534-2535

โดยการวิเคราะห์ทำในรูปของค่าร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรการคำนวณ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าร้อยละ $= \frac{(n \times 100)}{N}$

โดยที่ n คือ จำนวนประชากรตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งหมด

ค่าเฉลี่ย $(\bar{x}) = \frac{(\Sigma x)}{N}$

โดยที่ x คือ ค่าสังเกตที่ได้

N คือ จำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
สภาพทั่วไปของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และสภาพทั่วไปของสับปะรด

สภาพทั่วไปของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ภูมิประเทศ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตั้งอยู่ตอนใต้สุดของภาคกลาง ซึ่งอยู่ห่างจากกรุงเทพ ตามเส้นทางรถไฟสายใต้ประมาณ 318 กิโลเมตร ซึ่งใช้เวลาเดินทางประมาณ 6 ชั่วโมง และตามเส้นทางรถยนต์ (ผ่านสายธนบุรี-ปากท่อ แล้วแยกเข้าถนนเพชรเกษม) ประมาณ 295 กิโลเมตร ซึ่งใช้เวลาเดินทางประมาณ 4 ชั่วโมงเศษ มีชายหาดยาวเหยียดทางด้านทิศตะวันออก ซึ่งติดอ่าวไทยเป็นระยะทาง 224.8 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีทิวเขาสลับซับซ้อน มีเนื้อที่ทั้งหมด 6,357.62 กิโลเมตรหรือประมาณ 3,973,512.5 ไร่ อาณาเขตติดต่อจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีดังนี้ คือ

ทิศเหนือ	จดเขตอำเภอชะอำ และอำเภอท่ายางจังหวัดเพชรบุรี
ทิศใต้	จดเขตอำเภอปะทิว และอำเภอท่าแซะจังหวัดชุมพร
ทิศตะวันออก	จดเขตอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	จดเขตประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า

ภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศโดยทั่วไปอากาศไม่ร้อน และหนาวจนเกินไปอยู่ในเกณฑ์อบอุ่น อากาศร้อนวัดได้อุณหภูมิสูงสุด 37.7 องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนเมษายน ส่วนอากาศหนาววัดได้อุณหภูมิต่ำสุด 16.5 องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนธันวาคม ความชื้นของอากาศอยู่ในเกณฑ์ปานกลางประมาณ 78 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมทะเล และลม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มรสุมในช่วงเดือนพฤศจิกายน เมื่อวันที่ 3-4 พฤศจิกายน 2532 ได้เกิดพายุเคลื่อนผ่าน 1 ลูก คือ "พายุไต้ฝุ่นเกย์" ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายมากทั้งชีวิตและทรัพย์สินของราษฎร ฝนตกมากในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ลักษณะทางฤดูกาลมี 3 ฤดู ได้แก่

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุยนถึงเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม

<u>แหล่งน้ำ</u>

แหล่งน้ำตามธรรมชาติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ตื้นเขิน จะมีมากเฉพาะในฤดูฝน ส่วนในฤดูแล้งจะมีน้ำอยู่บ้างเพียงบางส่วน ซึ่งใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตรได้บ้าง แต่เป็นเพียงส่วนน้อย จึงจำเป็นต้องพัฒนาแหล่งน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปโดยทางกรมชลประทาน ได้พัฒนาแหล่งน้ำตามโครงการชลประทานปราณบุรี โครงการชลประทานยางชุม โครงการชลประทานกุยบุรี และโครงการชลประทานลุ่มน้ำคลองบึง แหล่งน้ำตามธรรมชาติในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่สำคัญมีดังนี้ คือ

แม่น้ำปราณบุรี ยาวประมาณ 130 กิโลเมตร อยู่ในท้องที่อำเภอปราณบุรี

แม่น้ำกุยบุรี ยาวประมาณ 25 กิโลเมตร อยู่ในท้องที่อำเภอกุยบุรี

แม่น้ำบางสะพาน ยาวประมาณ 40 กิโลเมตร อยู่ในท้องที่อำเภอบางสะพาน

คลองบางนางรม ยาวประมาณ 20 กิโลเมตร อยู่ในท้องที่อำเภอเมือง

คลองกรูด ยาวประมาณ 25 กิโลเมตร อยู่ในท้องที่อำเภอบางสะพาน

<u>การกสิกรรม</u>

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด 3,973,512 ไร่ ใช้เป็นพื้นที่ที่ทำการเกษตรโดยเฉพาะการเพาะปลูกพืชเพียง 1,881,395 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ47.35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของพื้นที่ถือครองทั้งหมด ส่วนพื้นที่ที่เหลือเป็นพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ที่ใช้สำหรับการท่องเที่ยว จากสภาพของความเหมาะสมของผิวดิน ในจังหวัดที่สามารถใช้เพาะปลูกพืชไร่ได้เป็นผลดี ทำให้พื้นที่ที่ใช้ในการเกษตรเป็นพื้นที่พืชไร่มากที่สุด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ และทำรายได้เข้าจังหวัดเป็นจำนวนมาก ได้แก่

สับปะรด เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เป็นอันดับหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพราะทำรายได้ให้กับจังหวัดมากที่สุด มีพื้นที่เพาะปลูกทั่วไปทุกอำเภอ เนื่องจากมีสภาพพื้นดินที่เหมาะสม แหล่งที่มีการเพาะปลูกมากที่สุดได้แก่ อำเภอปราณบุรี อำเภอเมือง อำเภอหัวหิน และอำเภอกุยบุรี ตามลำดับ

มะพร้าว เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดรองจากสับปะรด แหล่งที่มีการเพาะปลูกมากที่สุดได้แก่ อำเภอบางสะพาน อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพานน้อย และอำเภอเมือง ตามลำดับ โดยเฉพาะมะพร้าวที่อำเภอทับสะแก เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปในด้านความมันกว่ามะพร้าวในแหล่งผลิตอื่นๆ ทั่วประเทศ

อ้อย เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่ง รองจากมะพร้าว แหล่งที่มีการเพาะปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปราณบุรี อำเภอหัวหิน อำเภอกุยบุรี และอำเภอเมือง ตามลำดับ สาเหตุที่มีการปลูกอ้อยมากในเขตนี้ เพราะมีโรงงานน้ำตาลอยู่ 2 โรงงาน ซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอปราณบุรี ได้แก่ บริษัท โรงงานน้ำตาลประจวบ จำกัด และ บริษัท อุตสาหกรรมน้ำตาลปราณบุรี จำกัด

ปศุสัตว์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีสภาพของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มๆ ดอนๆ สลับอยู่ระหว่างริมเขาตะนาวศรี และ ที่ราบชายฝั่งทะเล จึงเหมาะต่อการเลี้ยงสัตว์ได้เป็นอย่างดี โดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉพาะการเลี้ยงโค และสุกร เกษตรกรนิยมเลี้ยงมากที่สุด

การประมง

เป็นอาชีพดั้งเดิมของชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื่องจากทุกอำเภอมีอาณาเขตติดต่อกับชายทะเล โดยมีอาณาเขตชายฝั่งทางทิศเหนือจดใต้กว่า 200 กิโลเมตร

สภาพทั่วไปของสับปะรด

สับปะรด Ananas comosus (L.) Merr. จัดเป็นไม้ผลในวงศ์บรอมมีเลียซีอี้ (Family Bromeliaceae) มีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกาใต้ แหล่งดั้งเดิมของสับปะรดอยู่ในบริเวณตอนกลาง และตอนใต้ของบราซิล ตอนเหนือของอาร์เจนตินา และปารากวัย ชาวอินเดียนพื้นเมืองของบราซิลปลูกสับปะรดกันแถบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก และตอนเหนือของทวีปอเมริกาใต้ นอกจากนี้ยังปลูกกันตามบริเวณชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก และมหาสมุทรแปซิฟิกของอเมริกากลาง ตลอดจนหมู่เกาะต่างๆ ในแถบเวสท์อินดีส์ เหตุที่สับปะรดได้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เพราะมีนักเดินเรือชาวสเปน ชื่อ คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส เป็นชาวยุโรปที่เดินเรือไปพบสับปะรดเข้าที่เกาะแห่งหนึ่ง เมื่อปี ค.ศ.1493 (พ.ศ.2034) ซึ่งเป็นหมู่บ้านของชาวอินเดียนพื้นเมือง หลังจากที่เขาได้ลองชิมสับปะรดดูแล้วก็ได้ตั้งชื่อเกาะที่เขาได้ไปพบว่า เกาะกัวเดอลูป จึงได้นำสับปะรดไปปลูกยังที่ต่างๆ และในปี ค.ศ.1600 (พ.ศ.2143) พบว่าได้มีการปลูกสับปะรดกันแล้วใน มาดากัสก้า อินเดียตอนใต้ ฟิลิปปินส์ ชวา และในประเทศอื่นๆ ส่วนในประเทศไทยมีการปลูกสับปะรดประมาณปี พ.ศ.2213-2243

สับปะรดเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว จำพวกไม้เนื้ออ่อนที่มีอายุหลายปี สามารถทนต่อสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ดี ปลูกได้ในดินแทบทุกแห่งในประเทศไทย เป็นไม้ผลที่มีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

98096

สำคัญทางเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่ง มีลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่ง คือ ที่บริเวณซอกใบสามารถที่จะกักเก็บเอาน้ำไว้ได้ และยังมีเซลพิเศษสามารถที่จะเก็บน้ำไว้ในใบทำให้สับปะรดทนต่อช่วงที่แห้งแล้งได้ดีกว่าพืชอื่นๆ หลายชนิด สับปะรดมีส่วนประกอบต่างๆ ดังนี้

ลำต้น ลำต้นของสับปะรดจะมีลักษณะคล้ายตะบองสูงประมาณ 2-4 ฟุต ไม่มีกิ่งก้าน มีกาบใบหุ้มเวียนรอบลำต้น ทำให้เกิดเป็นข้อปล้อง จะมีความยาวแต่ละข้อประมาณ 1-6 เซนติเมตร ข้อที่ยาวที่สุดจะอยู่ตรงกลางของลำต้น บริเวณส่วนข้อของลำต้นเหนือโคนใบจะมีตาโผล่ขึ้นมา ซึ่งต่อไปจะเจริญไปเป็นหน่อ และรากต่อไป ที่โคนของลำต้นจะมีรากออกมาหนาแน่น

ใบ ใบของสับปะรดมีลักษณะแข็ง เรียวยาว แหลม ห่อเป็นร่องคล้ายรางน้ำ บริเวณผิวใบด้านบนมีพวกไขโปร่งแสงเคลือบอยู่ ขอบใบของสับปะรดตามปกติจะมีหนาม ซึ่งแล้วแต่พันธุ์ บางพันธุ์อาจมีมาก บางพันธุ์อาจมีน้อย บางพันธุ์อาจไม่มีเลย ที่ปลายใบของสับปะรดจะแหลมแข็ง ภายในใบจะมีเส้นใยละเอียดเหนียวมาก จึงสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ผิวด้านล่างของใบจะมีลักษณะร่องเล็กๆ ยาวตลอดใบ และปากใบซึ่งทำหน้าที่คายน้ำก็จะอยู่บริเวณนี้ด้วย เวลาที่แสงแดดส่องลงมาที่ใบ จึงทำให้สับปะรดคายน้ำได้น้อยลงด้วย

ดอก ดอกของสับปะรดจะเกิดบริเวณตอนปลายของลำต้นมีช่อดอกที่อัดกันแน่นเป็นกระจุก แต่ละดอกจะออกรอบแกนเวียนเป็นรูปก้นหอย สีของดอกจะมีสีแดงปนม่วง ดอกของสับปะรดจะบานในตอนเช้า และจะเหี่ยวในตอนเย็น การบานของดอกจะบานจากโคนไปหาปลาย

ผล ผลของสับปะรดจะมีรูปคล้ายกระบอก ตอนล่างของผลอาจมีหน่อเล็กๆ เรียกว่า ตะเกียง บริเวณตอนบนของผลอาจจะมีจุก ซึ่งจะประกอบด้วยใบสั้นๆ อัดกันแน่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจจะมีหน่อเล็กๆ ออกมาทางข้างเรียกหน่อนี้ว่า จุกตะเกียง ตะเกียงและจุกในสับปะรดบางพันธุ์อาจไม่มี ในระยะที่ผลแก่แป้งที่เก็บไว้ที่แกนจะเปลี่ยนเป็นน้ำตาล การเปลี่ยนแปลงจะค่อยๆ ขยายออกไปทางด้านข้างทำให้สับปะรดมีรสชาติที่หวานขึ้น ผลของสับปะรดจัดเป็นผลรวมที่เกิดจากการเชื่อมติดกันของผลย่อยประมาณ 100-200 ผลอัดกันแน่นประสานเป็นเนื้อเดียวกัน ผลของสับปะรดโดยทั่วไปจะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ 2.2 กิโลกรัม

ก้านผล ก้านผลจะเชื่อมติดกับส่วนบนของลำต้น ทำหน้าที่พยุงผล ซึ่งมีใบเล็กติดอยู่ที่ก้านผลนี้ มีตาเล็กๆ นักตัวอยู่ ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสมก็จะพัฒนาไปเป็นตะเกียง สีของก้านผลปกติจะมีสีเขียว เมื่อถึงระยะผลแก่ก้านผลจะเหี่ยวเป็นแนวยาว

ตะเกียง คือหน่อที่เกิดออกมาจากตาบนก้านผล มีจำนวนแตกต่างกันไปแล้วแต่พันธุ์ และความอุดมสมบูรณ์ สามารถที่จะใช้ตะเกียงขยายพันธุ์ได้ แต่โดยทั่วไปจะไม่นิยมใช้ตะเกียงขยายพันธุ์ สำหรับสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียที่ปลูกกันในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะไม่สร้างตะเกียง ถ้าหากสับปะรดมีตะเกียงเกิดขึ้นที่ก้านผลไม่เกิน 4 อัน ถือว่าเป็นลักษณะที่ดี สามารถที่จะเอาไว้ทำพันธุ์ปลูกได้

จุก เป็นส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์คล้ายหน่อมีลักษณะคล้ายฝาชีคว่ำ เกิดขึ้นตรงส่วนบนของผล ถ้าหากนำเอาจุกไปขยายพันธุ์กว่าจะให้ผลกินเวลาประมาณ 22-24 เดือน แต่สับปะรดบางพันธุ์อาจมีหน่อเล็กๆ แตกออกมาจากโคนจุก เราเรียกส่วนนี้ว่า จุกตะเกียง หรือ จุกย่อย

หน่อ ในการที่จะขยายพันธุ์สับปะรด ส่วนที่นิยมใช้กันมากก็คือ หน่อ ในการเรียกหน่อแต่ละชนิดจะเรียกตามหน่อที่เกิด เช่น ถ้าเป็นหน่อที่เกิดจากตาในบริเวณจุดเชื่อมระหว่างก้านผลกับลำต้น เรียกว่า หน่ออุ้มลูก ปกติจะมี 2-3 หน่อ ถ้าเป็นหน่อที่เกิดจากตาบนลำต้น เรียกว่า "หน่อข้าง" ใช้ขยายพันธุ์ได้ดี ใช้เวลาปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 ส่วนประกอบต่าง ๆ ของสับปะรด

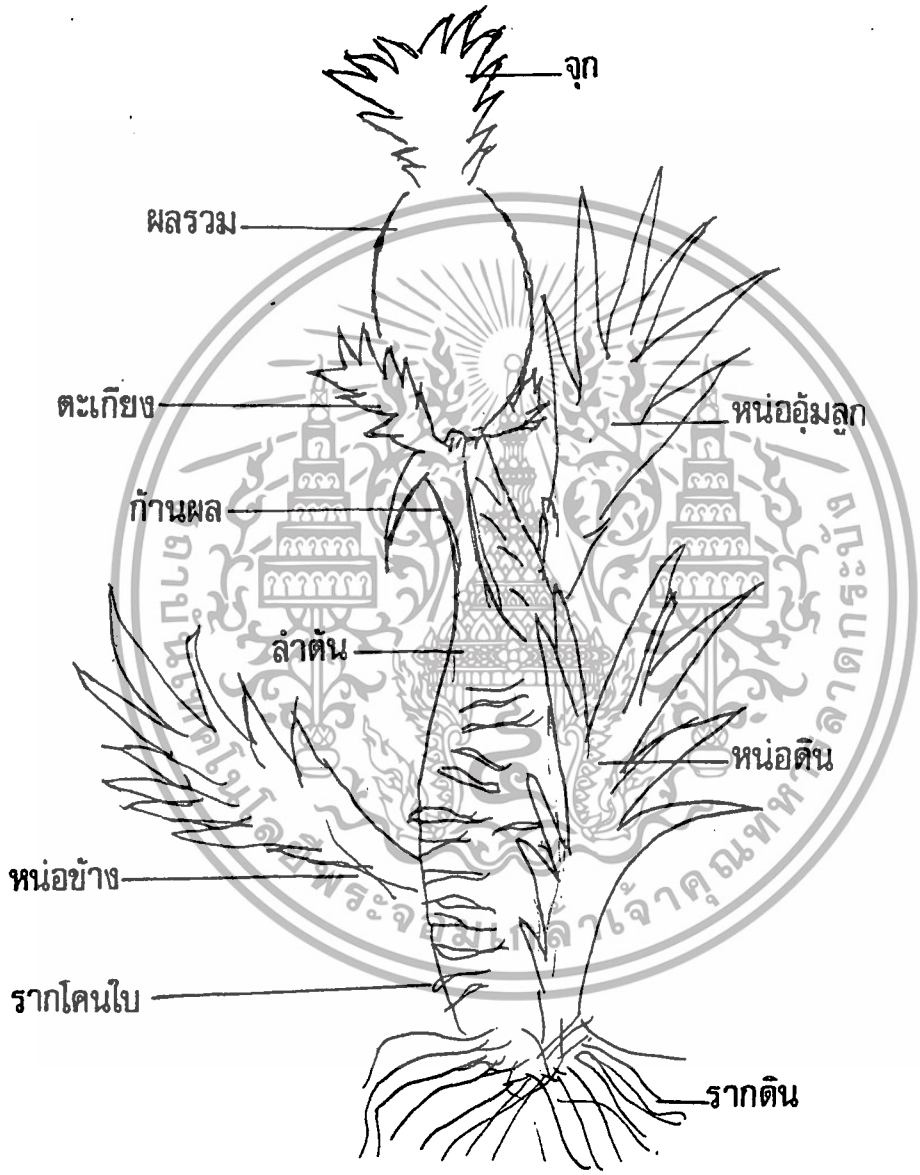

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14181

14-16 เดือน หน่อข้างที่ดีควรจะมีไม่น้อยกว่า 2 หน่อ และควรจะเกิดในระดับใกล้ผิวดิน ถ้าหากใช้หน่อที่เกิดในระดับสูงๆ ขึ้นไปแล้วยังจะทำให้ลำต้นล้มเอนได้ง่าย ทำให้เป็นผลเสียหายต่อสับปะรดได้ และยังมีหน่ออีกชนิดหนึ่งเรียกว่า "หน่อดิน" ซึ่งเกิดจากลำต้นใต้ดิน หน่อชนิดนี้มีจำนวนน้อย มีลักษณะรูปร่างเล็กเรียว แต่ใบของหน่อข้างจะยาวกว่าหน่อดิน

<u>ราก</u> สับปะรดจะมีรากอยู่ 2 ประเภท รากดิน ซึ่งจะแทงออกมาจากลำต้นและแผ่ขยายลงในดิน อาจมีความกว้างลึก 1-2 เมตร และลึกประมาณ 85 เซนติเมตร ทำหน้าที่หาอาหาร และยึดเหนี่ยวลำต้นไม่ให้ล้ม และรากอีกประเภทหนึ่ง คือ รากโคนใบ เกิดจากลำต้นที่อยู่เหนือดินขึ้นไป รากเหล่านี้จะขดอยู่บริเวณโคนใบ หรืออาจจะพันอยู่รอบๆ ลำต้น สำหรับรากโคนใบที่อยู่ตามโคนใบแก่อยู่บริเวณใกล้กับผิวดินจะแทงลงไปในดินเมื่อใบส่วนที่โคนต้นแก่หลุดร่วงไป รากของสับปะรดจะเป็นระบบรากฝอย

<u>แหล่งปลูกสับปะรดที่สำคัญ</u>

แหล่งผลิตที่สำคัญมีอยู่ไม่กี่แห่ง ส่วนมากจะปลูกกันมากทางภาคตะวันตก และทางภาคตะวันออกของประเทศ ส่วนภาคอื่นๆ ปลูกกันเป็นส่วนน้อย จังหวัดที่ปลูกมากที่สุดในประเทศไทย คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รองลงมา คือ จังหวัดเพชรบุรี ชลบุรี ระยอง ลำปาง และเชียงราย อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงแหล่งเพาะปลูกสับปะรด ที่ตั้งของโรงงานแล้ว สามารถแบ่งออกได้ 3 เขต คือ

<u>เขตที่ 1</u> เขตที่มีสับปะรดเกินความต้องการของโรงงาน ได้แก่ เขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะมีเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ย 5 ปีประมาณ 345,664 ไร่ หรือร้อยละ 57.40 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งประเทศ และปริมาณการผลิตเฉลี่ย 5 ปี ประมาณ 1,765,314 ตัน หรือร้อยละ 69.76 ของผลผลิตทั้งประเทศ ถึงแม้เขตนี้จะมีโรงงานสับปะรดกระป๋องถึง 5 โรง จากโรงงานทั้งหมด 9 โรงงาน และมีกำลังการผลิต

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เต็มที่ถึงร้อยละ 80 ของกำลังการผลิตเต็มที่ทั้งประเทศก็ตาม แต่ปริมาณการผลิตยังเกินความต้องการของโรงงานอยู่ และได้มีการร้องเรียนเรื่องราคาสับปะรดตกต่ำอยู่ประจำ

เขตที่ 2 ได้แก่จังหวัดชลบุรีและระยอง ซึ่งเป็นเขตที่มีการผลิตยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของโรงงาน สับปะรดที่ปลูกในเขตนี้ ส่วนมากนิยมบริโภคสด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดชลบุรี เนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ย 5 ปี ประมาณ 40,524 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 224,021 ตัน แต่อย่างไรก็ตาม การขาดแคลนสับปะรดป้อนโรงงานในเขตนี้ไม่รุนแรงเท่าไรนัก แต่ในบางปีก็ไม่พอกับความต้องการของโรงงาน จำนวนโรงงานสับปะรดในเขตที่ 2 มีจำนวน 3 โรงงาน กำลังการผลิตเต็มที่ประมาณปีละ 3 ล้านหีบ

เขตที่ 3 ได้แก่จังหวัดลำปาง และจังหวัดเชียงราย จัดเป็นเขตที่มีการขาดแคลนสับปะรดป้อนโรงงานอย่างรุนแรง เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกไม่เหมาะสม และต้นทุนในการผลิตสูง เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดส่วนใหญ่จะหันไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลผลิตคุ้มค่าแทน มีโรงงานเปิดดำเนินการอยู่ 1 โรงงาน แต่จะปิดดำเนินการแล้ว สาเหตุเพราะขาดวัตถุดิบที่จะเอามาป้อนโรงงาน จึงจำเป็นที่จะต้องสั่งซื้อสับปะรดจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะต้องเสียค่าขนส่งเพิ่มขึ้นอีก จึงทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น

พันธุ์สับปะรดที่ปลูกเป็นการค้า

สับปะรดที่ปลูกเป็นการค้าทั่วโลก แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่

1. กลุ่มแคยีนน์ (Cayenne) เหมาะสำหรับบรรจุกระป๋อง และรับประทานสดมาก รูปร่างทรงกระบอก รสหวาน เนื้อนุ่ม ฉ่ำน้ำ เยื่อใยน้อย ในประเทศไทยได้แก่ พันธุ์ปัตตาเวีย หรือกัลกัตตา พันธุ์นางแล หรือพันธุ์น้ำผึ้ง

2. กลุ่มควีน (Queen) เหมาะสำหรับรับประทานสด ผลค่อนข้างเล็กรูปร่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรงกระบอก รสหวานหอม ฉ่ำน้ำ เยื่อใยน้อย แต่มีเปลือกหนาและตาลึก ในประเทศไทยได้แก่ พันธุ์ภูเก็ต หรือสิงคโปร์

3. กลุ่มสแปนิช (Spanish) ผลรูปร่างกลม คุณภาพของผลไม่ค่อยดี คือ มีรสเปรี้ยว แกนใหญ่ เยื่อใยมาก และตาลึก ในประเทศไทยพันธุ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงได้แก่ พันธุ์อินทรชิต และพันธุ์ขาว

4. กลุ่มอะบาคาซิส (Abacaxis) ผลรูปร่างทรงกระบอก ฉ่ำน้ำ รสชาติดี เนื้อในผลสีขาวเหลืองอ่อน ปลูกมากในบราซิล

5. กลุ่มไมเพียวร์ (Maipure) ผลรูปร่างทรงกระบอกค่อนไปทางกลม มีรสหวาน ฉ่ำน้ำ แต่มีเยื่อใยมาก ปลูกมากในเวเนซูเอลา โคลัมเบีย เปรู

<u>พันธุ์สับปะรดที่ปลูกในประเทศไทย</u>

พันธุ์สับปะรดในประเทศไทยก็มีอยู่ด้วยหลายพันธุ์ด้วยกัน แต่หากจะแบ่งแยกออกแล้วก็เห็นได้ว่าคงมีอยู่เพียง 5 พันธุ์เท่านั้น สำหรับบางพันธุ์ก็มีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปอย่างมากมายแล้วแต่ท้องถิ่น ทำให้เกิดความเข้าใจสับสนอยู่มาก ด้วยเหตุนี้จึงจะขอสรุปลักษณะประจำพันธุ์สับปะรดที่มีอยู่ทั่วไปในประเทศไทย โดยถือว่าตามลักษณะของดินที่ได้ขนาดโตเต็มที่ และแข็งแรงสมบูรณ์ ดังนี้ คือ

1. พันธุ์ปัตตาเวีย (Smooth Cayenne) พันธุ์นี้รู้จักแพร่หลายในนามสับปะรดศรีราชา หรือกัลกัตตา ซึ่งต่อมาก็ปลูกกันแพร่หลายทั่วไปในเขตอำเภอปราณบุรี จนมีผู้รู้จักกันดียิ่งขึ้นในนามสับปะรดปราณบุรีหรือสามร้อยยอด ปลูกกันมากเพื่อส่งโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งที่ปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี เพชรบุรี ลำปาง และปลูกกันทั่วๆไป เพื่อขายผลสด เพราะมีรสหวานฉ่ำ มีน้ำหนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทั่วไป คือ มีใบสีเขียวเข้ม และเป็นร่องตรงกลาง ผิวใบด้านบนเป็นมันเงา ส่วนใต้ใบจะมีสีออกเทาเงิน ตรงบริเวณกลางใบมักมีสีแดงอมน้ำตาล ขอบใบเรียบมีหนามเล็กน้อยบริเวณปลายใบ กลีบดอกสีม่วงอมน้ำเงิน ผลมีขนาด และรูปทรงต่างกันไป มีน้ำหนักผลอยู่ระหว่าง 2-6 กิโลกรัม แต่โดยปกติทั่วไปประมาณ 2.5 กิโลกรัม เปลือกผลเมื่อดิบสีเขียวคล้ำ เมื่อแก่จัดจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอมส้มทางด้านล่างของผล ประมาณครึ่งผล ก้านผลสั้นมีไส้ใหญ่ เนื้อสีเหลืองอ่อน แต่จะเปลี่ยนเป็นสีเข้มขึ้นในฤดูร้อน รสชาติดี

2. พันธุ์อินทรชิต (Singapore Spanish) เป็นพันธุ์พื้นเมืองที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทยปลูกกันกระจัดกระจายทั่วไป แหล่งปลูกที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ลักษณะทั่วไป คือ ขอบใบจะมีหนามแหลม รูปร่างโค้งงอ สีน้ำตาลอมแดง ใบสีเขียวอ่อนไม่เป็นมัน ขอบใบทั้ง 2 ข้าง มีแกนสีแดง อมน้ำตาล ตามแนวยาวใต้ใบจะมีสีเขียวออกขาวและมีวาวออกสีน้ำเงิน กลีบดอกสีม่วงเข้ม ผลมีขนาดเล็กกว่าพันธุ์ปัตตาเวีย รสหวานอ่อน มีตะเกียงติดอยู่ที่ก้านผล เปลือกผลเหนียวแน่น ทนทานต่อการขนส่งเหมาะสำหรับบริโภคสด

3. พันธุ์ขาว (Selangor Green : Green Spanish) เป็นพันธุ์พื้นเมืองเกษตรกรนิยมปลูกพันธุ์นี้ร่วมกับพันธุ์อินทรชิต เข้าใจว่าจะกลายพันธุ์มาจากพันธุ์อินทรชิต แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ ฉะเชิงเทรา

ลักษณะทั่วไป ใบสีเขียวอมเหลือง หรือเขียวใบไม้ ทรงพุ่มเตี้ย ใบแคบ และสั้นกว่าพันธุ์อินทรชิต ขอบใบมีหนามแหลมโค้งงอเข้าสู่ปลายใบ โคนกลีบดอกสีม่วง ปลายกลีบสีม่วงอมชมพู เนื้อผลสีเหลืองทอง รสหวานอ่อน ผลมักมีหลายจุก คุณภาพของเนื้อไม่ค่อยดีนัก ผลมีขนาดปานกลางน้ำหนักเฉลี่ย 0.85 กิโลกรัม มีลักษณะเป็นทรงกระบอก มีตาที่ลึกทำให้ผลฝ่ามง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการปลูกสับปะรด

สภาพดิน สับปะรดอาจปลูกได้ในดินหลายประเภท ตั้งแต่ดินร่วน ดินร่วนปนทราย ดินทราย ดินปนลูกรัง หรือกรวด และต้องเป็นที่ที่มีความลาดเท เช่น ที่ลาดเชิงเขา หรือเนินเขา แต่ต้องมีหน้าดินที่ลึกพอสมควร โดยทั่วไปแล้วสับปะรดอาจเจริญเติบโตให้ผลผลิตได้ในดินทุกประเภทที่มีการระบายน้ำดี มีสภาพเป็นกรด โดยมีค่า pH ประมาณ 4.5-5.5 สับปะรดไม่ชอบดินที่มี pH สูงเกินกว่า 6.0 ดังจะเห็นได้ว่าหากพื้นที่ใดที่มีสภาพเป็นจอมปลวกเก่าอยู่มากสับปะรด จะมีใบเหลืองซีด อ่อนแอ ง่ายแก่การถูกทำลายโดยโรคราก และไส้เน่า ทั้งนี้เนื่องจากขาดธาตุเหล็ก ในรูปที่ใช้ประโยชน์ได้นั่นเอง ส่วนใหญ่ดินที่ใช้ปลูกสับปะรดทางตอนใต้ของภาคกลาง เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และเพชรบุรี มักเป็นดินทรายชายเขา หรือดินที่มีลูกรังปะปนอยู่ด้วย เช่น ดิน Grey podzolic Soils ที่มีค่า pH ประมาณ 4.4-4.8

ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนเป็นสิ่งสำคัญไม่น้อย แม้ว่าสับปะรดจะเป็นพืชที่ทนต่อความแห้งแล้งก็ตาม แต่ถ้าจะเลือกแหล่งปลูกสับปะรดให้ได้ผลดีที่สุด แล้วก็ควรจะเลือกที่ที่ปริมาณน้ำฝนอยู่ในระหว่าง 1,000 - 1,500 มม.ต่อปี มีการกระจายตัวของฝนอย่างสม่ำเสมอตลอดปี เพราะถ้าขาดน้ำนานๆ จะมีผลต่อผลผลิต คือ การเจริญเติบโตหยุดชะงักลงทำให้ผลของสับปะรดมีขนาดเล็ก คุณภาพของผลไม่ดี ถ้าหากพื้นที่มีฝนตกน้อยเกษตรกรควรมีการสงวนความชื้นในดิน โดยการใช้ฟางข้าว หรือเศษหญ้าคลุมดิน เพื่อรักษาความชื้นไว้ในดิน ในแหล่งที่มีฝนตกชุก ก็ควรมีการระบายน้ำ เพราะระบบรากของสับปะรดไม่ต้องการดินที่มีน้ำขังเลย

อุณหภูมิ แหล่งผลิตสับปะรดเป็นการค้าของโลก ส่วนใหญ่มักจะอยู่ตามแนวพื้นที่ชายฝั่งทะเล หรือมหาสมุทร หรือตามพื้นที่เกาะต่างๆ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงของอุณหภูมิ และความชื้นน้อยกว่าพื้นที่ระดับเดียวกันที่อยู่ภายในทวีป ดังจะเห็นได้ว่าพื้นที่ปลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สับปะรดของประเทศไทยนั้น จะอยู่ในเขตจังหวัดชายทะเลเป็นส่วนมาก เช่น จังหวัดเพชรบุรี ชลบุรี ชุมพร และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น

อุณหภูมิที่นับว่าเหมาะสมแก่การปลูกสับปะรดเป็นการค้า จะอยู่ในช่วง 24-30 องศาเซลเซียส การที่มีอุณหภูมิต่ำลงจนถึงจุดน้ำค้างแข็ง เช่น ทางภูเขาระดับสูงทางภาคเหนือของประเทศไทยนั้น จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการปลูกสับปะรด ถ้าอุณหภูมิลดลงต่ำกว่า 20 องศาเซลเซียส จะทำให้การเจริญเติบโตของสับปะรดหยุดชะงัก เนื่องจากรากสับปะรดไม่อาจดูดสารประกอบจำพวกไนเตรทจากดินได้ การที่อุณหภูมิสูงขึ้น และแสงแดดจัดมีอุณหภูมิสูงเกือบถึง 50 องศาเซลเซียส เป็นสาเหตุให้เกิดอาการใบและผลไหม้

ระดับความสูงของพื้นที่ สับปะรดสามารถปลูกได้ทั่วไปตั้งแต่ระดับน้ำทะเลขึ้นไปจนถึงระดับความสูง 1,200 เมตร แต่ถ้าหากปลูกสับปะรดเพื่อการค้า ควรอยู่ในระดับความสูงจากน้ำทะเลไม่เกิน 600 เมตร เพราะถ้าระดับความสูงของพื้นดินสูงมากขึ้นจะมีอุณหภูมิลดลงมาก และอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อการเจริญเติบโตของสับปะรดได้

ฤดูปลูกและวิธีการปลูก

ในประเทศไทยสามารถปลูกสับปะรดได้เกือบตลอดปี ยกเว้นช่วงฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน เพราะจะเกิดโรคเน่า ควรเตรียมดินให้เสร็จเดือนธันวาคม และปลูกในเดือนมกราคม-เมษายน ซึ่งมีแสงแดดจ้า และไม่มีฝนตกชุก แต่ดินยังมีความชุ่มชื้นเพียงพอแก่การเจริญเติบโตในระยะแรกอยู่

การปลูกในฤดูฝน ควรฝังหน่อให้เอียง 45 องศา เพื่อป้องกันน้ำขังในยอด ถ้าปลูกในฤดูแล้งก็ฝังหน่อให้ตั้งตรง หากมีเครื่องมือช่วยปลูก ซึ่งเป็นเหล็กคล้ายมีดปลายแหลมช่วยเปิดหลุมจะทำให้สะดวกและรวดเร็วกว่าใช้จอบ เฉลี่ยแล้วผู้ปลูก 1 คน สามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 ลักษณะของแปลงปลูกสับปะรด

ภาพที่ 3 ลักษณะต้นสับปะรดที่ออกดอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปลูกได้วันละ 5,000 - 7,000 หน่อ การปลูกส่วนใหญ่มักปลูกเป็นแถวคู่ ฝังหน่อให้ลึก 15-20 เซนติเมตร ใช้ระยะปลูกแตกต่างกันไป ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

<u>การปลูกเพื่อขายผลสด</u>

ระยะต้นในแถวคู่	ระยะแถว	ทางเดินระหว่างแปลง	จำนวนหน่อที่ปลูกต่อไร่
25-30 ซม.	50 ซม.	100 ซม.	7,000-8,000
25-30 ซม.	60 ซม.	90 ซม.	6,000-7,000

<u>การปลูกเพื่อส่งโรงงานบรรจุกระป๋อง</u>

จะลดระยะปลูก และเพิ่มจำนวนหน่อพันธุ์ที่ใช้ปลูกให้มากขึ้น เป็นการจำกัดขนาดของผลไม่ให้ใหญ่เกินไป และไม่ให้มีส่วนเกินที่ไร้ประโยชน์เพิ่มขึ้น คือ ใช้ระยะต้นในแถวคู่ห่างกัน 22 เซนติเมตร ระยะแถว 45 เซนติเมตร เว้นทางเดินระหว่างแถวกว้าง 75 เซนติเมตร ซึ่งต้องใช้หน่อพันธุ์มากถึง 12,000-13,000 หน่อต่อไร่

ลักษณะของผลสับปะรดที่โรงงานต้องการ ผลต้องไม่แก่จัดจนเกินไป ผลยาว แกนเล็ก เส้นผ่านศูนย์กลางอยู่ระหว่าง 4-6 นิ้ว หรือมีน้ำหนักผลอยู่ระหว่าง 1.5-2.5 กิโลกรัม ลักษณะผลเช่นนี้จะได้ราคาดี

<u>การควบคุมและกำจัดวัชพืช</u>

ในปัจจุบันนิยมใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชมากกว่าใช้แรงคน เพราะประหยัด และรวดเร็วกว่า หากทำการควบคุมวัชพืชได้ดีสามารถเพิ่มผลผลิตได้มากกว่าเดิมถึง 1 ใน 4 เท่าตัว การใช้แรงงานคนกำจัดวัชพืชโดยถากด้วยจอบ ต้องทำไม่ต่ำกว่า 8 ครั้งต่อ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฤดูปลูก การใช้จอบจะรบกวนระบบรากของสับปะรด ทำให้การเจริญเติบโตของต้น และคุณภาพของผลผลิตต่ำกว่าใช้สารเคมี

สารเคมีกำจัดวัชพืชที่นิยมใช้ในแปลงสับปะรดได้แก่ ไดยูรอน เช่น คาร์แมกซ์ ซึ่งเป็นสารเคมีคุมวัชพืชใบกว้างได้ผลดี ใช้ฉีดพ่นก่อนที่วัชพืชจะงอก และโบรมาซิล เช่น โบรมิกซ์ ซึ่งเป็นสารเคมีฆ่าวัชพืชใบแคบได้ผลดี ใช้ฉีดพ่นในแปลงสับปะรด เมื่อมีวัชพืชงอกขึ้นมาแล้วหรือจะใช้ทั้ง 2 ชนิดผสมกันโดยใช้โบรมาซิล 363 กรัม และไดยูรอน 363 กรัม ผสมน้ำฉีดพ่นในเนื้อที่ 1 ไร่ ฉีดทันทีหลังจากปลูกสับปะรดแล้ว สามารถควบคุมวัชพืชทั้งชนิดใบแคบ และใบกว้างอื่นๆ ได้นานถึง 4 เดือน

ในดินที่เป็นดินเหนียว หรือดินที่มีอินทรีย์วัตถุสูง ให้ใช้ปริมาณของสารเคมีมากขึ้นเพราะประสิทธิภาพของสารเคมีกำจัดวัชพืชในดินดังกล่าว จะด้อยกว่าในดินทราย หรือดินร่วนปนทราย ในแปลงสับปะรดที่ปลูกแซมในสวนยางพารา หรือสวนไม้ผลอื่นๆ ไม่แนะนำให้ใช้โบรมาซิล เพราะถ้าใช้ซ้ำซากจะเกิดการสะสมในดิน โดยสารเคมีจะจับตัวกับเม็ดดิน เมื่อน้ำพัดพาไปจะเกิดอันตรายกับพืชอื่นๆได้ ให้ใช้อะทราซีน เช่น เกสาพริม หรืออะมีทรีน เช่น เกสาแพกซ์ ผสมกับไดยูรอน แทน

การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ควรผสมสารจับใบลงไปประมาณ 0.1-0.3 % โดยปริมาตรจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น อาจพ่นซ้ำอีกครั้ง เมื่อพบว่าวัชพืชงอกขึ้นมา โดยพ่นหมดทั้งแปลง หรือเฉพาะจุดก็ได้

<u>ข้อควรระวัง</u> ภายหลังการใช้สารเคมีเร่งดอกสับปะรดแล้ว ห้ามใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชจนกว่าจะเก็บผลเสร็จสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธาตุอาหารที่จำเป็น

สับปะรดเป็นพืชที่ต้องการธาตุไนโตรเจน และโปตัสเซียมสูง ถ้าขาดไนโตรเจนจะเริ่มแสดงอาการที่ใบอ่อนจะมีสีเขียวจางๆ แต่ใบแก่ยังคงมีสีเขียวเข้ม ต่อมาใบที่งอกใหม่จะมีขอบสีแดง แต่ตัวใบสีเหลืองซีด ถึงช่วงนี้แล้วต้องรีบแก้ไข โดยให้ปุ๋ยทันที มิฉะนั้นจะทำให้ผลผลิตลดลงมาก หน่อและตะเกียงจะไม่เกิดเลย ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต เป็นแหล่งไนโตรเจนที่หาได้ง่าย และราคาไม่แพงนัก

ถ้าขาดโปตัสเซียม ปลายใบจะไหม้ จะมีจุดไหม้ที่ใบแก่ ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล และเหี่ยวแห้งไป ผลมีขนาดเล็กสุกช้า และมีปริมาณกรดในเนื้อสับปะรดน้อยมาก ธาตุโปตัสเซียมนี้ได้จากปุ๋ยโปตัสเซียมซัลเฟตเป็นส่วนใหญ่

ความต้องการธาตุฟอสฟอรัสในสับปะรด นับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับอาหารหลักทั้งสอง เพราะส่วนใหญ่ในดินมีฟอสฟอรัสเพียงพออยู่แล้ว แต่ถ้าในดินขาดธาตุฟอสฟอรัสแล้วจะทำให้ต้นไม่แข็งแรง หน่อและตะเกียงจะลดลงจำนวนมาก

อาการขาดธาตุเหล็ก เริ่มจากใบอ่อนมีสีซีดคล้ายขาดไนโตรเจน และมีรอยแต้มสีแดงทั่วไป มีสีน้ำตาลที่ปลายราก และไม่มีรากแขนงให้เห็น ผลจะแก่เร็วขึ้น แต่มีกรดในเนื้อต่ำ การแก้ไขอาการขาดธาตุเหล็กนั้น โดยการใช้เหล็กซัลเฟต ฉีดพ่นในอัตรา 1-3 ในบริเวณที่แมงกานีสสูง หรือในดินที่มีระดับความเป็นกรด-ด่างที่สูงกว่า 5.8 จะพบอาการขาดธาตุเหล็กอยู่เสมอ

ในดินทรายที่มีอินทรีย์วัตถุต่ำ จะพบอาการขาดธาตุทองแดง และสังกะสี อาการที่ปรากฏคือ ที่ยอดใบอ่อนจะบิดเบี้ยว ใบจะแคบและมีสีเหลืองอ่อน ความทนทานของผลต่อแสงแดดจะลดลง ทำให้ผิวเปลือกไหม้เกรียมเป็นหย่อมๆ แก้ไขโดยใช้สังกะสีซัลเฟต และทองแดงซัลเฟตในรูปสารละลายฉีดพ่นให้ทั่วทั้งต้น และใบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ปุ๋ยในสับปะรด

ปุ๋ยที่จะใส่ให้สับปะรด นับเป็นปัจจัยสำคัญในการควบคุมความเป็นกรด-ด่างของดิน การใช้ปุ๋ยเคมีในรูปแคลเซียมจะมีส่วนเพิ่มความเป็นด่าง ในขณะเดียวกันการใช้ปุ๋ยเคมีที่อยู่ในรูปซัลเฟต จะเพิ่มความเป็นกรดในดิน การให้ปุ๋ยสับปะรดนั้นผู้ปลูกแต่ละรายก็ใช้แตกต่างกันไป เนื่องจากสภาพดินและปัจจัยอื่นๆ ส่วนใหญ่จะใช้ปุ๋ย 3-4 ครั้งต่อรุ่น ปุ๋ยที่ใช้มากคือ ปุ๋ยไนโตรเจน และปุ๋ยผสมสูตรต่างๆ เช่น 13-13-21, 15-15-15 และ16-20-0

ปุ๋ยสำหรับสับปะรด ที่แนะนำโดยกรมส่งเสริมการเกษตร แบ่งได้เป็นช่วงการใส่ปุ๋ย เป็น 2 ช่วงดังนี้

1. เริ่มต้นปลูกจนถึงช่วงเก็บผลรุ่นแรก ใส่ปุ๋ย 3 ครั้งคือ

1) ใส่ปุ๋ยรองก้นหลุม ถ้าไม่ใส่รองก้นหลุม ก็ให้ใส่เมื่อสับปะรดอายุได้ 1-3 เดือน โดยใช้ปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 1-2 ช้อนแกงต่อต้น ใส่ที่กาบใบล่าง อัตราการใส่มากหรือน้อยนี้ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน และดินต้องมีความชื้นเพียงพอ

2) ปุ๋ยครั้งที่สอง ใส่เมื่อสับปะรดอายุได้ 6 เดือนใช้ปุ๋ยสูตร 13-13-21 หรือ สูตรใกล้เคียงอัตรา 1-2 ช้อนแกงต่อต้น ใส่บริเวณกาบใบล่าง

3) หลังบังคับดอก 2 เดือน (เริ่มออกดอก) เพื่อลดปัญหาการเกิดโรคเนื้อแกน ใช้ปุ๋ยสูตรเดียวกัน และอัตราเท่ากันกับปุ๋ยครั้งที่สอง

2. สับปะรดที่ไว้หน่อ (หลังเก็บผลรุ่นแรก) ใส่ปุ๋ย 2 ครั้ง คือ

1) ใช้ปุ๋ยสูตร 21-0-0 หรือสูตรใกล้เคียง อัตรา 1 ช้อนแกงต่อต้น ใส่หลังจากเก็บผลรุ่นแรกประมาณ 1 เดือน ใส่ที่กาบใบล่าง

2) ใช้ปุ๋ยสูตร 13-13-21 หรือสูตรใกล้เคียง อัตรา 1 ช้อนแกงต่อต้น ใส่หลังจากครั้งแรกประมาณ 3 เดือน ใส่ที่กาบใบล่าง

3) หากไม่ใช้ปุ๋ยตามข้อ 2) อาจใช้ปุ๋ยเกล็ด 20-20-20 อัตรา 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิโลกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทางใบ หรือใช้ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 2.5 กิโลกรัม ผสมปุ๋ยโปตัสเซียมซัลเฟต (0-0-50) อัตรา 2.5 กิโลกรัมผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทางใบ ซึ่งจะมีประสิทธิภาพดีกว่า โดยพ่นพอให้เปียกใบ อย่าให้โชก ฉีดพ่น 3 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกันประมาณ 2 เดือน

<u>การใช้สารเคมีเร่งการออกดอกในสับปะรด</u>

เนื่องจากสับปะรดมีอายุการออกดอกค่อนข้างช้า และไม่สม่ำเสมอ ซึ่งมีผลไปถึงการเก็บผลด้วย แต่ในบรรดาพืชมีดอกทั้งหลาย สับปะรดนับว่าเป็นพืชที่ใช้สารเคมีเร่งให้ออกดอกก่อนกำหนดได้ง่าย

สารเคมีที่ใช้เร่งดอกสับปะรด ที่นิยมใช้กันมากได้แก่

1. ถ่านแก๊สแคลเซียมคาร์ไบด์ (บางทีเรียกว่า ถ่านเหม็น)

การใช้แคลเซียมคาร์ไบด์ เร่งดอกสับปะรดเป็นที่นิยมกันมาก เพราะหาง่าย และราคาไม่แพง แต่การใช้จะได้ผลดีนั้น ต้นสับปะรดจะต้องมีลักษณะพร้อมที่จะออกดอก คือ มีอายุระหว่าง 7-8 เดือน หรือมีโคนต้นที่อวบใหญ่ ประมาณน้ำหนักของต้น 2.5 กิโลกรัม ขึ้นไป หรือมีใบ 4-5 ใบขึ้นไป จึงใช้สารเร่งดอกได้ผล

การใช้แคลเซียมคาร์ไบด์ เพื่อเร่งดอกสับปะรดนั้น ปัจจุบันมีชนิดเกล็ดสำเร็จรูปเพื่อให้ใช้ได้ง่าย โดยใช้ประมาณ 1/2 ช้อนชาต่อต้น หรือจะทุบจากถ่านแก๊สก้อนใหญ่ให้เป็นชิ้นเล็กๆ ขนาดเมล็ดถั่วลิสง ใช้ 1 ชิ้นต่อต้น หยอดยอดสับปะรดต้นที่ลักษณะพร้อมจะออกดอก และให้เทน้ำตามลงไป 1/2 แก้ว จะเกิดควันฟู และมีกลิ่นเหม็นของก๊าซอะเซทธิลีน ซึ่งเป็นตัวสำคัญในการสร้างจุดกำเนิดของดอก ควรทำในเวลาเช้ามืด หรือตอนเย็น เพราะถ้าทำในตอนกลางวันจะได้ผลไม่ดีนัก หากฝนตกมากภายใน 2 ชั่วโมง หลังการใช้สารนี้ให้ทำซ้ำอีกครั้ง ให้เร็วเท่าที่จะทำได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากหยอดสารเร่งประมาณ 45-50 วัน จะเห็นดอกสับปะรดเกิดขึ้น นับจากนั้นอีก 5 เดือนเศษ ก็สามารถตัดสับปะรดแก่ไปขายหรือนำไปบริโภคได้ ผลสับปะรดที่ได้นี้ จะเก็บได้ก่อนกำหนดประมาณ 2 เดือน คือ ประมาณเดือนมีนาคม-เดือนเมษายน ทำให้เราสามารถคำนวณช่วงเก็บผลได้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาสับปะรดชุกในช่วงสับปะรดปี คือ เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ซึ่งช่วงนี้ราคาสับปะรดจะตกต่ำ

2. เอทธิฟอน เป็นสารเคมีที่ให้ก๊าซเอทธิลีนโดยตรง เมื่อเอทธิฟอนเข้าไปในเนื้อเยื่อสับปะรด จะแตกตัวปล่อยเอทธิลีนออกมา เอทธิลีนจะเป็นตัวชักนำให้เกิดการสร้างตาดอกขึ้น ซึ่งจะทำให้เก็บผลได้ก่อนกำหนดประมาณ 2 เดือน คือจะเก็บได้ประมาณเดือนมีนาคม-เดือนเมษายน

เอทธิฟอน มีชื่อทางการค้าหลายชื่อ แต่ที่นิยมคือ อีเทรล(39.56%เอทธิฟอน) โดยใช้ในอัตรา 50 ซีซี ต่อน้ำ 200 ลิตร และเติมปุ๋ยยูเรียอีก 6 กิโลกรัม ผสมให้เข้ากันแล้วใช้หยอดยอดสับปะรด ต้นละ 50 ซีซี (หรือ 1 กระป๋องนม หยอดได้ 4 ต้น) สารนี้เมื่อผสมน้ำแล้วต้องใช้ทันที อย่างช้าไม่เกิน 2 ชั่วโมง มิฉะนั้นสารเคมีจะลดประสิทธิภาพ เวลาที่เหมาะสมในการหยอด คือ ตอนเช้ามืด และต้นสับปะรดต้องมีลักษณะพร้อมที่จะออกดอกด้วย หากฝนตกมากภายใน 2 ชั่วโมง หลังจากการใช้สารนี้ให้ทำซ้ำอีกครั้งให้เร็วเท่าที่จะทำได้ ปริมาณการใช้เอทธิฟอนจะมาก หรือน้อย ขึ้นอยู่กับฤดูกาล และขนาดของต้นสับปะรด ถ้าต้นสมบูรณ์มากให้ใช้ปริมาณมากขึ้น หรือหากจำเป็นต้องหยอดยอดในตอนกลางคืนช่วงที่มีอากาศร้อนอบอ้าวให้ใช้ปริมาณมากขึ้นอีกเท่าตัว

3. การใช้ออร์โมนสำเร็จรูปชนิดเม็ด โดยการหยอดลงไปที่ยอดสับปะรดใช้ 1-2 เม็ดต่อต้น ใช้กับสับปะรดที่มีอายุประมาณ 7-8 เดือน วิธีนี้ใช้ง่ายแต่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยในการออกดอกด้อยกว่าการใช้อีเทรลเล็กน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4 ลักษณะต้นสับปะรดที่ผลผลิตเจริญเติบโตเต็มที่แล้ว

ภาพที่ 5 ลักษณะผลสับปะรดปริดจุกแล้วพร้อมที่จะส่งขาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเก็บเกี่ยวผลสับปะรด

ในประเทศไทยการปลูกสับปะรดสามารถทำได้เกือบตลอดปี ดังนั้นการเก็บผลสับปะรดก็สามารถทำได้เกือบตลอดทั้งปีเช่นกัน แต่ที่สับปะรดให้ผลชุกที่สุดมี 2 ช่วง คือ ช่วงสับปะรดปี ซึ่งเก็บผลได้มากกว่า สับปะรดทวายประมาณ 3 เท่า ช่วงนี้จะอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงมิถุนายน และช่วงสับปะรดทวาย ซึ่งออกในเดือนตุลาคม ถึงพฤศจิกายน

การสังเกตผลแก่ของสับปะรด พิจารณาจากลักษณะภายนอกผล ดังนี้

1. ผิวเปลือก จะเปลี่ยนจากสีเขียวอมม่วงแดงมาเป็นสีเขียว
2. ใบบนตา จะเปลี่ยนจากสีชมพูม่วงมาเป็นสีน้ำตาลอ่อน และจะเริ่มเหี่ยว
3. ตาของผลย่อย จะแบนราบ และร่องของตาจะนูนออกจากเดิม ซึ่งจะนูนตรงกลางตา
4. ดมกลิ่น ผลสับปะรดแก่จะส่งกลิ่นหอมเฉพาะตัว
5. ความแน่นของผล จะลดลงเมื่อใช้นิ้วดีด หรือมีดเคาะจะมีเสียงโปร่ง

การเก็บผลเพื่อบริโภคสด ใช้มีดตัดที่ก้านผลให้เหลือขั้วติดผลไว้บ้าง และคงให้มีจุกติดอยู่กับผลเพื่อป้องกันการเน่าของผล อันเนื่องมาจากแผลที่เกิดจากการปลิดจุกหรือขั้วผลออกหลังจากตัดผลแล้ว ให้ใช้มีดฟันต้นเดิมออกเสียบ้าง เพื่อให้หน่อได้รับแสงแดดอย่างเต็มที่ และเหลือหน่อดินไว้แกนต้นเดิม 1-2 หน่อเท่านั้น ส่วนหน่อที่เหลือก็ขุด หรือปลิดออกจากต้นนำไปปลูกขยายเนื้อที่ หรือจำหน่ายต่อไปก็ได้

การเก็บผลเพื่อส่งโรงงานอุตสาหกรรม จะปลิดผลออกจากก้านเท่านั้น หรืออาจจะปลิดจุกออกด้วย

การเก็บผลสับปะรดให้ได้คุณภาพดี ควรเก็บ 3 ครั้ง

ครั้งแรก จะเก็บได้ประมาณ 20-25 % ของผลทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครั้งที่สอง เก็บหลังจากครั้งแรกประมาณ 5 วัน จะเก็บผลได้ประมาณ 40-60 % ของผลทั้งหมด

ครั้งสุดท้าย เก็บผลหลังจากครั้งที่สองประมาณ 5-7 วันโดยจะเก็บผลที่เหลือทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เฉพาะเขตอำเภอปราณบุรี อำเภอหัวหิน อำเภอเมือง และอำเภอกุยบุรี ในปีการเพาะปลูก 2534/2535 จำนวน 113 ตัวอย่าง ส่วนผู้รวบรวมจำนวน 9 ตัวอย่าง โรงงานสับปะรด 5 โรงงาน และสหกรณ์การเกษตร 1 แห่ง ผลการศึกษาจะกล่าวถึงในส่วนของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดก่อน จะประกอบด้วย 3 ส่วน โดยส่วนแรกจะเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ส่วนที่สองจะเกี่ยวกับสภาพการผลิตสับปะรด และส่วนที่สามจะเกี่ยวกับปัญหาการผลิตต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการเพาะปลูก 2534/2535 ซึ่งจะประกอบด้วยส่วนต่างๆ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การย้ายถิ่นฐาน ประสบการณ์ในการปลูกสับปะรด เนื้อที่ถือครองของตนเอง เนื้อที่เช่า ค่าเช่าต่อไร่ต่อปี เนื้อที่ปลูกสับปะรด มีผลการศึกษาดังนี้ คือ

เพศ

เกษตรกรเป็นเพศชาย มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 80.53 และเป็นเพศหญิง มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.47 ดังตารางที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 เพศของเกษตรกรตัวอย่าง

เพศ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
ชาย	91	80.53
หญิง	22	19.47
รวม	113	100.00

อายุ

จากตารางที่ 5 เกษตรกรที่ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.77 ช่วงอายุ 20-29 ปี มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 12.39 ช่วงอายุ 30-39 ปี มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 20.35 ช่วงอายุ 40-49 ปี มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 31.86 ช่วงอายุ 50-59 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 26.55 ช่วงอายุ 60-69 มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20 และช่วงอายุ 70-79 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.88 เกษตรกรมีอายุสูงสุดเท่ากับ 73 ปี มีอายุต่ำสุดคือ 17 ปี อายุโดยเฉลี่ยของเกษตรกรเท่ากับ 44 ปี

ระดับการศึกษา

จากตารางที่ 6 เกษตรกรมีการศึกษา ในระดับประถมศึกษามากที่สุด คือ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 83.19 รองลงมาได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.08 ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.43 ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 3 คน ซึ่งเท่ากับระดับอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 2.65

ตารางที่ 5 อายุของเกษตรกรตัวอย่าง

อายุ (ปี)	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20	2	1.77
20-29	14	12.39
30-39	23	20.35
40-49	36	31.86
50-59	30	26.55
60-69	7	6.20
70-79	1	0.88
รวม	113	100.00

การย้ายถิ่นฐาน

เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 70.80 และเป็นผู้ย้ายถิ่นฐานมาจากจังหวัดอื่น มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 ระดับการศึกษาของเกษตรกรตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	5	4.43
ประถมศึกษา	94	83.19
มัธยมศึกษาตอนต้น	7	7.08
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	2.65
อาชีวศึกษา	3	2.65
รวม	113	100.00

สถานภาพสมรส

จากตารางที่ 7 เกษตรกรส่วนใหญ่ จะมีสถานภาพสมรสที่สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 78.76 รองลงมา คือ สถานภาพโสด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 15.04 สถานภาพหม้าย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.43 และสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.77

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากตารางที่ 8 เกษตรกรส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัว 5-8 คน มีจำนวน 66 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 58.40 รองลงมาสมาชิกในครอบครัว 1-4 คน มีจำนวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

37 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 32.74 สมาชิกในครอบครัว 9-12 คน มีจำนวน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.20 และสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 12 คน มีจำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.66

ตารางที่ 7 สถานภาพสมรสของเกษตรกรตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
โสด	17	15.04
สมรสอยู่ด้วยกัน	89	78.76
แยกกันอยู่	2	1.77
หม้าย	5	4.43
รวม	113	100.00

ประสบการณ์ในการปลูกสับปะรด

เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกสับปะรดอยู่ในช่วง 1-9 ปี ซึ่งมีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 42.48 ช่วง 10-19 ปี มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 33.63 ช่วง 20-29 ปี มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.47 และช่วง 30 ปีขึ้นไป มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.42 เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกสับปะรดมากที่สุด คือ 36 ปี ประสบการณ์น้อยที่สุด คือ 1 ปี ประสบการณ์การปลูกโดยเฉลี่ย 11.9 ปี นับว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ค่อนข้างมาก ดังตารางที่ 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

สมาชิก (คน)	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1-4	37	32.74
5-8	66	58.40
9-12	7	6.20
มากกว่า 12	3	2.66
รวม	113	100.00

ตารางที่ 9 ประสบการณ์การปลูกสับปะรด

ประสบการณ์ (ปี)	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1-9	48	42.48
10-19	38	33.63
20-29	22	19.47
30 ปีขึ้นไป	5	4.42
รวม	113	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการถือครองที่ดิน

เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 69.03 ส่วนอีกจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 30.97 มีที่ดินเป็นของตนเอง และเช่าบางส่วน ซึ่งเกษตรกรที่มีที่ดินเป็นของตนเองมากที่สุด คือ 4,000 ไร่ เกษตรกรที่มีที่ดินเป็นของตนเองน้อยที่สุด คือ 4 ไร่ เนื้อที่เช่ามากที่สุด คือ 300 ไร่ เนื้อที่เช่าน้อยที่สุด คือ 2 ไร่ ค่าเช่าโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี เท่ากับ 292.65 บาท และการใช้เนื้อที่ในการทำการปลูกสับปะรดมากที่สุด เป็นจำนวน 4,000 ไร่ ใช้เนื้อที่ปลูกสับปะรดน้อยที่สุด จำนวน 3 ไร่ โดยเฉลี่ยใช้เนื้อที่ปลูกสับปะรดเป็นจำนวน 81 ไร่

ตารางที่ 10 ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
เนื้อที่ถือครองเป็นของตนเอง	78	69.03
เนื้อที่เป็นของตนเองและมีการเช่าเป็นบางส่วน	35	30.97
รวม	113	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาวะการเงิน

เกษตรกรมีภาวะที่มีหนี้สิน และไม่มีหนี้สินใกล้เคียงกัน แต่เกษตรกรที่มีหนี้สินจำนวนมากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีหนี้สิน คือ 56 คน คิดเป็นร้อยละ 49.56 เกษตรกรที่ไม่มีหนี้สินจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 47.79 และมีเกษตรกรที่ไม่ให้ข้อมูลอีก 3 คนคิดเป็นร้อยละ 2.65 ดังตารางที่ 11 เกษตรกรที่มีหนี้สิน มีการกู้ยืมเพียง 45 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.91 ส่วนแหล่งที่ไปกู้ยืมส่วนใหญ่ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) มีจำนวน 31 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 68.88 กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ และญาติพี่น้องในอัตราที่เท่ากัน คือ 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.56 ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 11 ภาวะการเงิน

ภาวะการเงิน	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
มีหนี้สิน	56	49.56
ไม่มีหนี้สิน	54	47.79
ไม่ให้ข้อมูล	3	2.65
รวม	113	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 แหล่งกู้ยืมเงิน

แหล่งกู้ยืม	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
ธนาคารพาณิชย์	7	15.56
ธ.ก.ส.	31	68.88
ญาติพี่น้อง	7	15.56
รวม	45	100.00

ส่วนที่ 2 สภาพการผลิตสับปะรดของเกษตรกร

จากการศึกษาทางด้านสภาพการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ในเขตของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการเพาะปลูก 2534/2535 ข้อมูลที่ศึกษาในส่วนนี้ประกอบด้วย พันธุ์ที่ใช้ปลูก ส่วนที่ใช้ปลูก ลักษณะการปลูก การใช้แรงงาน การใช้ปุ๋ย การควบคุมวัชพืช การควบคุมการออกดอกออกผล ซึ่งมีผลการศึกษา ดังนี้

พันธุ์ที่ใช้ปลูก

จากที่ได้สำรวจมาเกษตรกรตัวอย่างทุกรายใช้พันธุ์ปัตตาเวีย หรือที่มีชื่อเรียก "พันธุ์ปราณบุรี" หรือ "พันธุ์กัลกัตตา" เพราะเป็นพันธุ์ที่ใช้ส่งเข้าโรงงานสับปะรดกระป๋อง และส่วนที่ใช้ทำพันธุ์ปลูก จะใช้หน่อพันธุ์ ซึ่งหน่อพันธุ์จะมีราคาประมาณหน่อละ 0.50 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 ลักษณะการปลูกสับปะรด

ลักษณะการปลูก	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
แบบแถวเดี่ยว	75	66.37
แบบแถวคู่	36	31.86
แบบผสม	2	1.77
รวม	113	100.00

ลักษณะการปลูก

จากตารางที่ 13 เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกแบบแถวเดี่ยว มีจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 66.37 รองลงมาเป็นการปลูกแบบแถวคู่ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 31.86 และบางส่วนปลูกแบบผสมทั้งสองแบบ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.77

การใช้แรงงานในครอบครัว

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกร มีการใช้แรงงานในครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-3 คน จำนวน 67 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 59.29 ช่วง 4-6 คน จำนวน 38 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.63 ช่วง 7-9 คน จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.43 และเกษตรกรที่ไม่ได้ใช้แรงงานในครอบครัว จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 2.65 เกษตรกรที่ใช้แรงงานในครอบครัวมากที่สุด คือ ใช้ 9 คน และที่ใช้แรงงานในครอบครัวน้อยที่สุด คือ 1 คน โดยเฉลี่ยจะใช้ 3 คน

การจ้างแรงงาน

จากการสำรวจจากเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงาน จะมี 87 ตัวอย่าง ซึ่งมีการจ้างแรงงาน ดังตารางที่ 15 เกษตรกรส่วนใหญ่จ้างแรงงานในช่วง 1-9 คน จำนวน 62 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 71.26 จ้างในช่วง 10-19 คน จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 24.14 และจ้างในช่วง 20-29 คน หรือมากกว่า 30 คนขึ้นไป จำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.30 เกษตรกรจ้างแรงงานมากที่สุดคือ จำนวน 50 คน น้อยที่สุด คือ 1 คน โดยเฉลี่ยจ้างประมาณ 7 คน ค่าจ้างต่ำสุด คือ 60 บาทต่อวัน ค่าจ้างสูงสุด 80 บาทต่อวัน

ตารางที่ 14 การใช้แรงงานในครอบครัว

แรงงาน (คน)	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1-3	67	59.29
4-6	38	33.63
7-9	5	4.43
ไม่ได้ใช้	3	2.65
รวม	113	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 การจ้างแรงงาน

แรงงาน (คน)	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
1-9	62	71.26
10-19	21	24.14
20-29	2	2.30
30 ขึ้นไป	2	2.30
รวม	87	100.00

การใช้ปุ๋ย

การใช้ปุ๋ยของเกษตรกรทุกรายจะใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งมีสูตรต่างๆ พอจำแนกได้พอสังเขปดังตารางที่ 16 เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยสูตร 21-0-0 ร่วมกับ 15-15-15 มีจำนวน 58 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 51.33 รองลงมาจะใช้สูตร 21-0-0 อย่างเดียว จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.59 ใช้สูตร 15-15-15 อย่างเดียว มีจำนวน 8 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.08 ใช้สูตร 15-15-15 ร่วมกับ 46-0-0 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.54 ใช้สูตร 21-0-0 ร่วมกับ 60-0-0 จำนวนเท่ากับ ใช้สูตร 21-0-0 ร่วมกับ 15-15-15 ร่วมกับ 46-0-0 คือ จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.65 ส่วนอีกจำนวน 10 ตัวอย่าง ใช้ปุ๋ยสูตรอื่นที่แตกต่างกันจากที่กล่าวมาแล้ว เช่น 20-20-20 12-12-24 หรืออาจใช้ร่วมกับปุ๋ยอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 8.85 และเกษตรกรที่ไม่ให้ข้อมูลอีก 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.31 เกษตรกรจะเสียค่าปุ๋ยต่อไร่โดยเฉลี่ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมาณ 472 บาท เกษตรกรที่เสียค่าปุ๋ยต่อไร่ต่ำสุด คือ 77 บาท เกษตรกรที่เสียค่าปุ๋ยต่อไร่สูงสุด คือ 1,200 บาท

<u>การควบคุมวัชพืช</u>

จากตารางที่ 17 เกษตรกรจะควบคุมวัชพืช โดยการใช้สารเคมีเป็นส่วนใหญ่ มีจำนวน 82 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 72.57 รองลงมา คือ การใช้สารเคมีและการใช้การถากหรือดายด้วยแรงงานคน มีจำนวน 26 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 23 และใช้วิธีการถากดายด้วยแรงงานคน จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.43

<u>การใช้สารเคมี</u>

จากการสำรวจ เกษตรกรที่ใช้สารเคมีควบคุมวัชพืช จะใช้สารเคมีในกลุ่มไดยูรอน ซึ่งอาจจะใช้ชื่อทางการค้าต่างกันไป เช่น คาร์แมกซ์ ,ไดร้อกซ์80,วานทกซ์80 และไอวาเอ็กซ์ เป็นต้น เนื่องจากบางพื้นที่ทางหน่วยงานเกษตรได้แนะนำไม่ให้เกษตรกรใช้สารเคมีกลุ่มอื่นๆ เช่น พาราควอท (กรัมม็อกโซน,น๊อกโซน) , ราวน์อัพ , ดาวพอน เพราะว่าจะทำให้สภาพดินเสื่อมได้ มีผลกระทบข้างเคียงได้มาก หน่วยงานเกษตรจะแนะให้เกษตรกรใช้สารเคมีในกลุ่มไดยูรอน เพราะจะมีประสิทธิภาพที่ดี และเกิดผลข้างเคียงกับสภาพดินน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ เกษตรกรจะเสียค่าสารเคมี โดยเฉลี่ยต่อไร่ประมาณ 603 บาท เกษตรกรที่เสียค่าสารเคมีน้อยที่สุด คือ 67 บาทต่อไร่ เกษตรกรที่เสียค่าสารเคมีมากที่สุด คือ 1,700 บาทต่อไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 การใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกรตัวอย่าง

สูตรปุ๋ยที่ใช้	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
21-0-0	21	18.59
15-15-15	8	7.08
21-0-0,15-15-15	58	51.33
15-15-15,46-0-0	4	3.54
21-0-0,60-0-0	3	2.65
21-0-0,15-15-15,46-0-0	3	2.65
อื่นๆ	10	8.85
ไม่ให้ข้อมูล	6	5.31
รวม	113	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 การควบคุมวัชพืช

วิธีควบคุม	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
ถากถายด้วยมือ	5	4.43
ใช้สารเคมี	82	72.57
ทั้ง 2 อย่าง	26	23.00
รวม	113	100.00

การควบคุมการออกดอกออกผล

จากการสำรวจได้ข้อมูลดังตารางที่ 18 เกษตรกรจะเร่งการออกผลโดยวิธีการใช้แก๊สเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 67 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 59.29 ปริมาณการใช้แก๊สประมาณ 10 กิโลกรัมต่อไร่ ราคากิโลกรัมละประมาณ 14-15 บาท รองลงมา คือ การใช้แก๊สร่วมกับอีเทรล จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.59 ซึ่งปริมาณการใช้อีเทรลประมาณ 0.5 ลิตรต่อไร่ ราคาที่เกษตรกรจะซื้อครั้งละแกลลอน ในราคาประมาณแกลลอนละ 780 บาท การใช้แก๊สและกระดาษหนังสือพิมพ์ จำนวน 12 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.62 ปริมาณการใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ประมาณ 5 กิโลกรัมต่อไร่ โดยนำมาพับเป็นถุงขนาดใหญ่นำไปคลุมผลที่กำลังจะออกผล เพื่อเป็นการป้องกันผลไหม้เนื่องมาจากความร้อนจากแสงแดด ซึ่งจะทำผลและเปลือกไหม้ได้ ราคาประมาณกิโลกรัมละ 5-6 บาท การใช้อีเทรลเพียงอย่างเดียว มีจำนวน 11 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.73 และยังมีใช้ทั้งแก๊ส , อีเทรลและกระดาษหนังสือพิมพ์ จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ1.77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 การควบคุมการออกดอกออกผล

รายการ	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
แก๊ส	67	59.29
อีเทรล	11	9.73
แก๊ส ,อีเทรล	21	18.59
แก๊ส ,กระดาษ น.ส.พ.	12	10.62
แก๊ส ,อีเทรล,กระดาษ น.ส.พ.	2	1.77
รวม	113	100.00

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด

จากการศึกษาถึงปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้น พอสรุปดังนี้

ปัญหาการผลิต

เกษตรกรจะประสบปัญหาการผลิตที่ค่อนข้างมาก คือ ปัญหาสภาพภูมิอากาศที่บางช่วงแห้งแล้งเกินไป ซึ่งจะทำให้ผลสับปะรดแกร็นไม่สามารถส่งโรงงานได้ ผลผลิตจึงมีน้อยลง .ปัญหาการขาดแหล่งน้ำที่เพียงพอ ถึงแม้ว่าสับปะรดเป็นพืชที่ทนต่อสภาพการขาดน้ำได้นาน แต่ถ้าหากขาดน้ำจะทำให้ผลที่ได้เป็นผลฝ่าม คือ ผลลักษณะแห้งไม่มีน้ำ. และปัญหาที่สำคัญที่พบมาก คือ ปุ๋ยและสารเคมีราคาแพง ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เกษตรกรต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รับภาระในส่วนนี้มาก ส่วนปัญหาที่มีปานกลาง ก็คือ ปัญหาด้านวัชพืช ซึ่งเกษตรกรจะเสียค่าใช้จ่ายในการควบคุมวัชพืช ต้นทุนการผลิตก็สูงขึ้น ปัญหาการขาดแรงงาน เนื่องจากเกษตรกรต้องหาแรงงานมาช่วยในการปลูก และเก็บเกี่ยวตลอดจน ขนส่ง ต้องมีการจัดหาแรงงานให้เพียงพอ ปัญหาการขาดความรู้ทางวิชาการ เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา จึงควรมีการให้ความรู้ทางวิชาการมากขึ้น ซึ่งยังมีไม่ทั่วถึงในขณะนี้ ปัญหาด้านคุณภาพไม่ได้ตามต้องการ เนื่องจากปัจจัยด้านสภาพภูมิอากาศ และขาดแหล่งน้ำ ปัญหาการขาดเครื่องมือที่ทันสมัยในการเพาะปลูก และบำรุงรักษา และปัญหาด้านเงินทุนที่นำมาใช้ในการลงทุนผลิต เกษตรกรยังมีหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ ขาดเงินทุนสนับสนุน

<u>ปัญหาด้านการตลาด</u>

ปัญหาด้านการตลาดนั้นเกี่ยวข้องกับการจำหน่าย การขนส่ง พบว่าเกษตรกรจะประสบปัญหาการตลาดที่พบมาก คือ ปัญหาด้านราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอน ไม่มีอำนาจการต่อรองราคา ซึ่งเกษตรกรประสบปัญหาต่างๆ จากการผลิตทั้งด้านต้นทุนการผลิต จึงต้องการให้ได้ราคาผลผลิตที่ค่อนข้างสูง เนื่องจะให้คุ้มกับการลงทุน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ราคาขึ้น-ลงไม่แน่นอน ประกอบกับเกษตรกรไม่มีอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลางหรือโรงงานมากนัก ส่วนปัญหาที่พบแต่มีไม่มาก ก็คือ ปัญหาการขาดข้อมูลข่าวสารการตลาด ไม่มีการกระจายข่าวสารให้ทั่วถึง ปัญหาการขนส่งไม่สะดวก ค่าขนส่งมีราคาสูง เนื่องจากการขนส่งจากที่แหล่งผลิตไปยังพ่อค้าคนกลาง หรือโรงงาน มีระยะทางที่ค่อนข้างไกล แต่ก็ยังมีเกษตรกรในบางส่วนที่มีฐานะที่ปานกลางที่ไม่ต้องเสียค่าขนส่ง เพราะเนื่องจากว่ามีรถยนต์เป็นของตนเอง จะเสียอยู่ในรูปค่าน้ำมันรถยนต์ หรือค่าจ้างคนขับรถ สำหรับผู้ที่จ้างคนขับรถ ส่วนผู้ที่ไม่มีรถเป็นของตนเองอาจจ้างรถบรรทุกเพื่อนำผลผลิตไปจำหน่ายให้กับโรงงานสับปะรดกระป๋อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นทุนการผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่

จากการศึกษาข้อมูลเรื่องผลผลิตสับปะรดของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าในฤดูการผลิตปี 2531/32 มีปริมาณการผลิตสับปะรดได้ทั้งสิ้นจำนวน 1,106,758 เมตริกตัน และฤดูการผลิตปี 2532/33 จำนวน 978,966 เมตริกตัน สำหรับผลผลิตเฉลี่ยสับปะรดฤดูการผลิตปี 2531/32 จำนวน 4,400 กก./ไร่ และฤดูการผลิตปี 2532/33 มีจำนวน 4,517 กก./ไร่ เพิ่มขึ้น 117 กก./ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.66

ต้นทุนการผลิตสับปะรด การเพาะปลูกสับปะรดมีทั้งการเพาะปลูกเป็นแถวคู่และแถวเดี่ยว โดยมีต้นทุนการผลิตแยกตามประเภทการเพาะปลูกดังนี้

ต้นทุนการผลิตสับปะรดแถวเดี่ยวต่อไร่ (โดยประมาณ)

1. ค่าเตรียมดิน		
ครั้งที่ 1	180	บาท
ครั้งที่ 2	180	บาท
ครั้งที่ 3	-	บาท
2. ค่าแรงหักหน่อและค่าขนส่งเข้าแปลง	400	บาท
3. ค่าแรงงานปลูก	300	บาท
4. ค่าปุ๋ย		
ครั้งที่ 1 สูตร 21-0-0	330	บาท
ครั้งที่ 2 สูตร 46-0-0	220	บาท
ครั้งที่ 3 สูตร 15-15-15	630	บาท
ครั้งที่ 4 สูตร	-	บาท
5. ค่าแรงใส่ปุ๋ย	300	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	-	บาท
ครั้งที่ 1	448	บาท
ครั้งที่ 2	400	บาท
7. ค่าแรงงานกำจัดวัชพืช	140	บาท
8. ค่าสารบังคับผล		
อีเทรล	150	บาท
ปุ๋ยยูเรีย	20	บาท
9. ค่าแรงใส่สารบังคับผล	100	บาท
10. ค่าแรงงานเก็บเกี่ยวผล	250	บาท
รวมค่าใช้จ่ายโดยประมาณ (ในไร่)	4,048	บาท
จำนวนต้นที่ปลูกทั้งหมด	5,000	ต้น
คิดที่บังคับผลออก 90%	4,500	ผล
น.น.เฉลี่ยผลละ 1.5 กก.จะได้	6,750	กก.
ค่าขนส่งต้นละ 180 บาท รวม 6.75 ตัน เป็นเงิน	1,215	บาท
ค่าใช้จ่ายในไร่ + ค่าขนส่ง	5,263	บาท
คิดเป็นต้นทุนการผลิต/กก.		
ค่าซื้อหน่อพันธุ์ หน่อละ 0.50 บาท เป็นเงิน	2,500	บาท
เพราะฉะนั้น ค่าใช้จ่ายในไร่+ค่าขนส่ง+ค่าหน่อพันธุ์	7,763	บาท
ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม	**1.15**	**บาท**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นทุนการผลิตสับปะรดแถวคู่ต่อไร่ (โดยประมาณ)

1. ค่าเตรียมดิน		
ครั้งที่ 1	180	บาท
ครั้งที่ 2	180	บาท
ครั้งที่ 3	-	บาท
2. ค่าแรงหักหน่อและค่าขนส่งเข้าแปลง	1,100	บาท
3. ค่าแรงงานปลูก	490	บาท
4. ค่าปุ๋ย		
ครั้งที่ 1 สูตร 46-0-0 จำนวน 70 กก.	490	บาท
ครั้งที่ 2 สูตร 15-15-15,21-0-0 (70 กก.)	495	บาท
ครั้งที่ 3 สูตร 46-0-0 จำนวน 70 กก.	490	บาท
ครั้งที่ 4 สูตร	-	บาท
5. ค่าแรงใส่ปุ๋ย (ครั้งละ 120 บาท)	360	บาท
6. ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช		
ครั้งที่ 1	612	บาท
ครั้งที่ 2	612	บาท
7. ค่าแรงงานกำจัดวัชพืช	160	บาท
8. ค่าสารบังคับผล		
อีเทรล	250	บาท
ปุ๋ยยูเรีย	20	บาท
9. ค่าแรงใส่สารบังคับผล	300	บาท
10. ค่าแรงงานเก็บเกี่ยวผล	400	บาท
รวมค่าใช้จ่ายโดยประมาณ (ในไร่)	6,139	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนต้นที่ปลูกทั้งหมด	7,000	ต้น
คิดที่บังคับผลออก 90%	6,300	ผล
นน.เฉลี่ยผลละ 1.4 กก.จะได้	8,820	กก.
ค่าขนส่งตันละ 180 บาท รวม 8.82 ตัน เป็นเงิน	1,587.6	บาท.
ค่าใช้จ่ายในไร่ + ค่าขนส่ง	7,726.6	บาท

คิดเป็นต้นทุนการผลิต/กก.

ค่าซื้อหน่อพันธุ์ หน่อละ 0.50 บาท เป็นเงิน	3,500	บาท
เพราะฉะนั้น ค่าใช้จ่ายในไร่+ค่าขนส่ง+ค่าหน่อพันธุ์	11,226.6	บาท
ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม	1.27	บาท

จากข้อมูลต้นทุนการผลิตจะเห็นว่าต้นทุนต่อกิโลกรัมในการปลูกสับปะรดทั้งแบบแถวเดี่ยวและแถวคู่นั้น ไม่แตกต่างกันมากนัก คือ 0.12 บาทเท่านั้น แต่ถ้าหากพิจารณาถึงผลผลิตสับปะรดที่ได้จะแตกต่างกัน คือ 2070 กิโลกรัม(8820-6750) ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการปลูกสับปะรดแบบแถวคู่จะให้ผลผลิตที่มากกว่าแบบแถวเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

สภาวะการตลาด

วิถีการตลาด

การดำเนินงานด้านการตลาดของสับปะรด คือ การนำผลผลิตที่เกษตรกรผลิตเคลื่อนย้ายไปยังที่ต่างๆ จนกระทั่งถึงมือผู้บริโภคคนสุดท้าย หรือที่เรียกว่า "วิถีการตลาด" ซึ่งในการที่สับปะรดที่เกษตรกรปลูกได้ จะถึงมือผู้บริโภคได้นั้น จะมีการผ่านกิจกรรมการตลาดต่างๆ หลายวิธี เช่น การทำการซื้อขายกับผู้รวบรวม หรือโรงงาน การซื้อขายโดยตรงกับผู้บริโภค การขนส่ง การจัดชั้นมาตรฐาน และอื่นๆ ซึ่งจะทราบจากแผนภาพ

เกษตรกรผู้ผลิตสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะจำหน่ายสับปะรดให้ในรูปแบบที่ต่างกัน คือ ร้อยละ 0.15 จะจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค เป็นการจำหน่ายผลสด และอาจมีการวางจำหน่ายตามข้างถนน หน้าบ้านของตนเอง อีกร้อยละ 2.85 จำหน่ายให้แก่ผู้รวบรวมในท้องถิ่น โดยมีเกษตรกรนำมาส่งให้กับผู้รวบรวมในท้องถิ่นเอง และผู้รวบรวมจะนำไปจำหน่ายให้กับโรงงานสับปะรดกระป๋องอีกต่อหนึ่ง ส่วนที่เหลือจากที่คัดจากโรงงานจะนำไปจำหน่ายให้กับโรงงานกวนสับปะรด เพื่อกวนแล้วนำไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าปลีกอีกเพื่อนำไปจำหน่ายให้กับผู้บริโภคคนสุดท้าย อีกส่วนหนึ่งร้อยละ 7.34 เกษตรกรนำไปส่งจำหน่ายให้กับสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกร เพื่อนำไปจำหน่ายให้กับโรงงานสับปะรดกระป๋อง และส่วนใหญ่ร้อยละ 89.66 เกษตรกรจะนำไปจำหน่ายให้กับโรงงานสับปะรดกระป๋องโดยตรงเพื่อนำไปแปรรูป เป็นสับปะรดกระป๋อง ส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ซึ่งในส่วนนี้เองที่เป็นส่วนที่ทำรายได้ส่วนใหญ่ให้กับจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขนส่ง

การขนส่งผลผลิตนั้น นับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้เกิดความสะดวก ทันเวลากับความต้องการของโรงงานสับปะรดกระป๋อง และทำให้ระยะเวลาในการเก็บรักษาผลผลิตที่เก็บเกี่ยวไว้ใช้เวลาน้อยลง ผลผลิตไม่เน่าเสีย

ภาพที่ 6 แผนผังวิถีการตลาดของสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

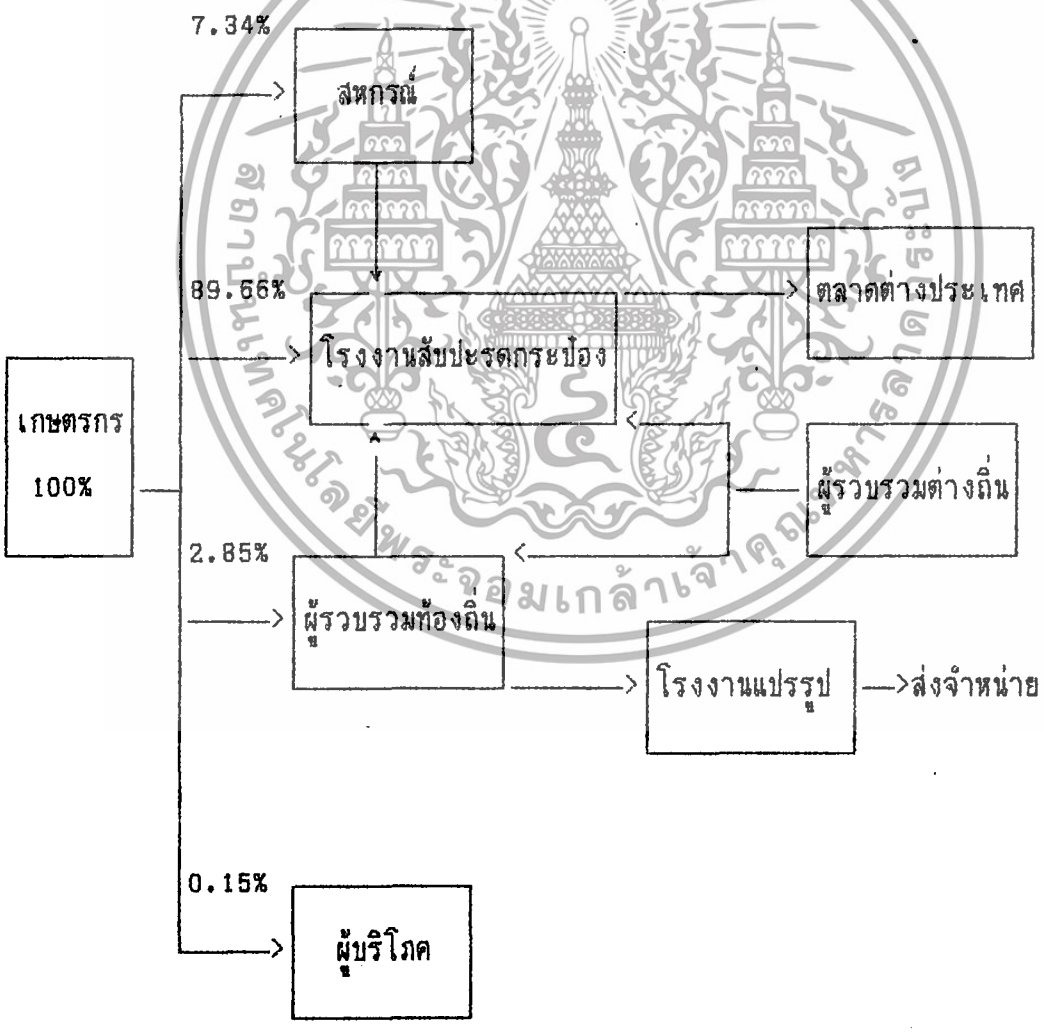

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขนส่งของเกษตรกร การคมนาคมที่สะดวกที่สุด คือ ทางรถยนต์ ซึ่งการที่เกษตรกรบางรายที่มีรถยนต์เอง ก็ไม่มีปัญหามาก เพราะสามารถขนส่งได้สะดวก แต่ว่ามีเกษตรกรที่ไม่มีรถยนต์เป็นของตนเอง ก็ต้องจ้างรถบรรทุก ซึ่งจะต้องเสียค่าจ้างเที่ยวละประมาณ 200 บาทต่อคัน 1 เที่ยว คือ การไป-กลับ 1 ครั้ง

การขนส่งของผู้รวบรวมในท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะเป็นการอยู่กับที่ ซึ่งเกษตรกรจะมาส่งผลผลิตเองถึงบ้าน แต่ในการไปส่งโรงงานสับปะรด ก็จะต้องมีรถยนต์บรรทุกไปส่ง ซึ่งส่วนใหญ่พ่อค้าจะมีรถยนต์ที่จะขนส่งผลผลิตไปยังโรงงานสับปะรดเองอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยมีปัญหาในด้านนี้มากนัก อีกทั้งระยะทางไปโรงงานสับปะรด ก็ไม่ไกล ถนนที่ใช้ก็ค่อนข้างจะดี และเนื่องจากมีโรงงานกระจัดกระจายทั่วไปเกือบทุกอำเภอ

การขนส่งของโรงงานนั้นไม่มีปัญหา เพราะว่าจะอยู่กับที่เกษตรกร ผู้รวบรวมสหกรณ์ต่างก็นำผลผลิตมาส่งถึงที่โรงงาน แต่ก็มีบางโรงงาน เมื่อเกิดขาดแคลนวัตถุดิบต้องนำพาหนะของตนเอง ไปรับซื้อจากเกษตรกร ผู้รวบรวม เพื่อให้วัตถุดิบเพียงพอกับความต้องการในการผลิต

การคัดขนาดสับปะรด

ขนาดของสับปะรดที่ทำการซื้อขาย สามารถแบ่งได้เป็น 4 ขนาด คือ

1. ผลเล็ก ต่ำกว่า 1.5 กก.
2. ผลกลาง 1.5-2 กก.
3. ผลใหญ่ มากกว่า 2 กก.
4. รับซื้อคละกัน

จากการสำรวจมา ส่วนใหญ่จะรับซื้อคละขนาดกัน แต่กรณีผลเล็กอาจมีราคาที่ถูกกว่าขนาดกลาง ซึ่งเป็นขนาดที่โรงงานต้องการ บางโรงงานอาจจำกัดเป็นขนาดผลที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7 การจัดเรียงผลผลิตขนส่งไปจำหน่ายโดยรถยนต์

ภาพที่ 8 การจัดเรียงผลผลิตขนส่งไปจำหน่ายโดยรถยนต์บรรทุกขนาดใหญ่

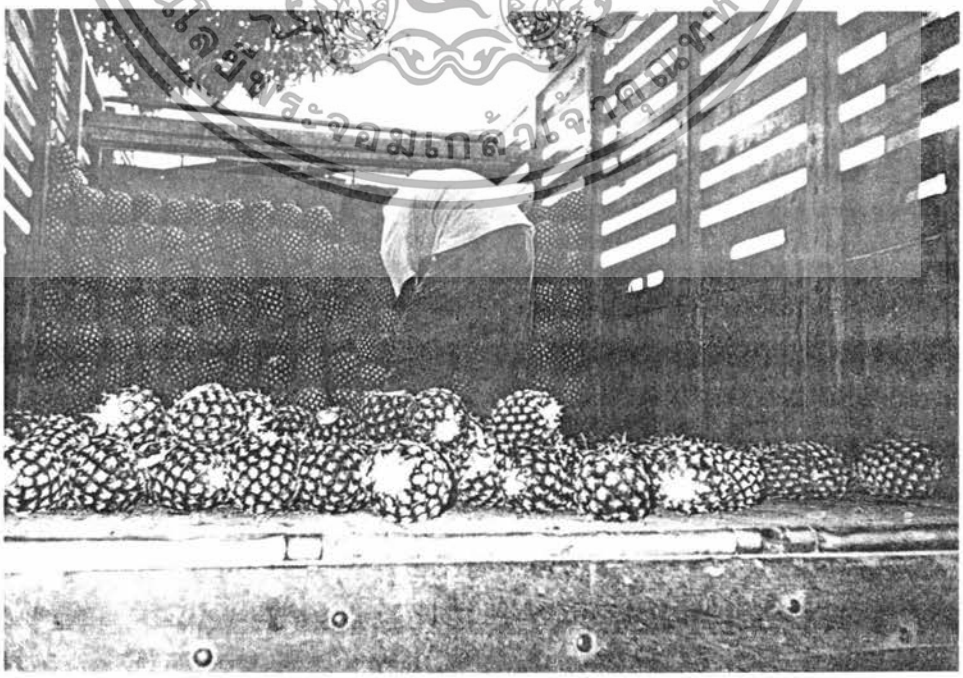

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้นผ่านศูนย์กลางอยู่ในขนาด ประมาณ 3 นิ้วครึ่ง กรณีผลใหญ่เกินไปราคาก็อาจจะมีราคาที่ต่ำกว่าขนาดกลางเช่นกัน

ตารางที่ 19 การรับซื้อสับปะรดของผู้รวบรวม สหกรณ์

ประเภท	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
เกษตรกร	6	60.00
เกษตรกรและผู้รวบรวมในท้องถิ่น	3	30.00
เกษตรกรและผู้รวบรวมต่างถิ่น	1	10.00
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 19 จะเห็นได้ว่า การรับซื้อผลผลิตสับปะรดของผู้รวบรวม และสหกรณ์ จำนวน 10 ตัวอย่าง มีจำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 60 ที่รับซื้อจากเกษตรกรเพียงอย่างเดียว จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30 ที่รับซื้อจากเกษตรกรและผู้รวบรวมในท้องถิ่น และจำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10 ที่รับซื้อจากเกษตรกรและผู้รวบรวมต่างถิ่น

การกำหนดราคารับซื้อ

การกำหนดราคารับซื้อสับปะรดของผู้รวบรวม และสหกรณ์ ที่จะนำส่งโรงงานสับปะรดกระป๋องต่อไป มีจำนวน 10 ตัวอย่าง มีวิธีการกำหนดราคา ส่วนใหญ่กำหนดราคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยดูจากพ่อค้าคนอื่นหรือโรงงาน มีจำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50 และการกำหนดราคาโดยกำหนดเองมีการต่อรอง จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20 เท่ากับการกำหนดราคาโดยกำหนดเองมีการต่อรองและดูจากพ่อค้าคนอื่นหรือโรงงานด้วย ส่วนอีก 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10 มีการกำหนดราคาเองไม่มีการต่อรอง แสดงว่าการกำหนดราคานั้นขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนอื่นที่อยู่ใกล้เคียงและดูจากราคาที่โรงงานกำหนดให้

ตารางที่ 20 การกำหนดราคารับซื้อของผู้รวบรวม สหกรณ์

การกำหนด	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
กำหนดเองไม่มีการต่อรอง	1	10.00
กำหนดเองมีการต่อรอง	2	20.00
ดูจากพ่อค้า/โรงงาน	5	50.00
มีการต่อรองและดูจากพ่อค้า	2	20.00
รวม	10	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาสภาวะการผลิตในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการเพาะปลูก 2534/2535 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาวะการผลิตสับปะรดของเกษตรกร วิถีการตลาด รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการผลิตสับปะรดของเกษตรกร

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด มีจำนวน 113 ตัวอย่าง ผู้รวบรวม 9 ตัวอย่าง สหกรณ์การเกษตร 1 ตัวอย่างและโรงงานสับปะรดกระป๋อง 5 ตัวอย่าง สรุปผลได้ดังนี้

สภาพทั่วไปของเกษตรกร

เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 80.53 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 19.47 มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 44 ปี ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 89.19 เป็นคนที่มีภูมิลำเนาเดิมของจังหวัด ร้อยละ 70.80 สถานภาพสมรสของเกษตรกรแต่งงานแล้วและอยู่ด้วยกันมีมากที่สุด ร้อยละ 78.76 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 7 คน เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ปลูกสับปะรดมานานปีโดยเฉลี่ย 11.9 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินที่เป็นของตนเอง ร้อยละ 69.03 และมีการเช่าบางส่วน มีพื้นที่ทำการเพาะปลูกสับปะรดโดยเฉลี่ย 81 ไร่ต่อราย ภาวะการเงินของเกษตรกรมีหนี้สินถึง ร้อยละ 49.56 แต่ก็มีการกู้ยืมเงินเพียงร้อยละ 40.91 แหล่งที่เกษตรกรกู้ยืมเงินมากที่สุด คือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ 68.88 ของเกษตรกรที่กู้ยืม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพการผลิตของเกษตรกร

พันธุ์ที่เกษตรกรทุกรายใช้ปลูก คือ พันธุ์ปัตตาเวีย และส่วนที่ใช้ปลูก คือ หน่อ ราคาประมาณหน่อละ 0.50 บาท ลักษณะการปลูกส่วนใหญ่ปลูกเป็นแบบแถวเดี่ยว ร้อยละ 66.37 การใช้แรงงานจะใช้แรงงานในครอบครัวโดยเฉลี่ย 3 คน บางส่วนก็มีการจ้างโดยเฉลี่ยจ้างประมาณ 7 คน ค่าจ้าง 60-80 บาทต่อวัน การใช้ปุ๋ยเกษตรกรมักจะใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งใช้สูตร 21-0-0 ร่วมกับ 15-15-15 ร้อยละ 51.33 การควบคุมวัชพืชนั้นส่วนใหญ่จะใช้สารเคมี ร้อยละ 72.57 ค่าสารเคมีโดยเฉลี่ยต่อไร่ประมาณ 603 บาท สารเคมีที่นิยมอยู่ในกลุ่มไดยูรอน การควบคุมการออกดอกออกผลมักจะใช้แก๊สถึง ร้อยละ 59.29 ซึ่งใช้ประมาณ 10 กิโลกรัมต่อไร่ ราคากิโลกรัมละประมาณ 14-15 บาท

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกร

ปัญหาของเกษตรกรในด้านการผลิตที่พบมาก คือ ปัญหาสภาพภูมิอากาศในบางช่วงแห้งแล้งเกินไป ปัญหาการขาดแหล่งน้ำที่เพียงพอ และปัญหาที่สำคัญ คือ สารเคมีและปุ๋ยเคมี มีราคาแพง ส่วนปัญหาทางด้านการตลาดที่เกษตรกรมักประสบ คือปัญหาด้านราคาผลผลิตไม่แน่นอน ไม่มีอำนาจในการต่อรองราคา เนื่องจากเกษตรกรต้องการให้ได้ราคาผลผลิตสูงขึ้น เพราะผลมาจากปัญหาการผลิตทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เช่น ปุ๋ยราคาแพง สารเคมีราคาแพง ขาดเงินทุนในการลงทุน เป็นต้น

สภาวะการตลาด

จากการศึกษาวิถีการตลาด ผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ส่วนใหญ่ จะส่งไปจำหน่ายให้แก่โรงงานสับปะรดกระป๋อง ร้อยละ 89.66 การขนส่งจะขนส่งโดยทางรถยนต์ โดยส่วนใหญ่เกษตรกรจะนำผลผลิตไปส่งให้กับผู้รวบรวม สหกรณ์ และโรงงานสับปะรดเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยผู้รวบรวมเหล่านั้นจะอยู่กับที่ การกำหนดราคาส่วนมากจะกำหนดราคาโดยดูจากพ่อค้าคนอื่นหรือที่โรงงานกำหนดขึ้นมา

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านราคาผลผลิตสับปะรด รัฐบาลควรจะทำการประกันราคา เพื่อเป็นการช่วยลดความเสี่ยงของเกษตรกรเกี่ยวกับราคาผลผลิตไม่แน่นอน เนื่องจากการลงทุนจะต้องรับภาระด้านต้นทุนการผลิต คือ ปุ๋ยเคมีราคาแพง สารเคมีราคาแพง เพื่อที่จะให้เกษตรกรกล้าตัดสินใจที่จะลงทุนผลิต รัฐบาลควรจัดหาปุ๋ยและสารเคมีที่มีราคาถูกไว้ให้กับเกษตรกรได้ลงทุนบ้าง

2. รัฐบาลจำเป็นต้องมีการกำหนดเขตพื้นที่เพาะปลูก และปริมาณการผลิตด้วย เพื่อไม่ให้ผลผลิตที่ผลิตได้เกิดปัญหาล้นตลาด หรือขาดแคลนวัตถุดิบถึงขั้นรุนแรง ควรจะจัดหาแหล่งเงินกู้ที่มีดอกเบี้ยต่ำให้เกษตรกร จัดหาตลาดสับปะรดให้กว้างขึ้นเพื่อรองรับกับผลผลิตที่เกษตรและโรงงานผลิตขึ้นมา

3. เนื่องจากเกษตรกรมักประสบปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำที่เพียงพอ ควรมีการจัดหาแหล่งน้ำ หรือจัดให้มีการชลประทานที่ดี ดังนั้นเกษตรกรก็ควรร่วมมือและให้ความสนใจเรื่องการใช้น้ำอย่างเหมาะสม รัฐบาลควรส่งเสริม ให้มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช และการใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันปัญหาเกิดสารไนเตรทในสับปะรด ซึ่งจะเป็นปัญหาในการคัดเลือกสับปะรดของโรงงานสับปะรดบรรจุกระป๋อง เพราะทางโรงงานจะต้องมีการทำการตรวจสอบสารไนเตรท เนื่องจากสารไนเตรทจะทำปฏิกริยากับดีบุกที่ใช้ทำกระป๋องบรรจุ และจะเป็นผลให้สับปะรดกระป๋องนั้นเน่าเสียได้

4. ด้านผู้รวบรวมนั้น ต้องมีการศึกษาถึงวิธีการคัดเลือกสับปะรดที่ต้องการของโรงงานสับปะรด รัฐบาลควรเผยแพร่ข่าวสารการตลาดอย่างสม่ำเสมอ มีนโยบายส่งเสริมการส่งออก ช่วยเหลือด้านภาษีการส่งออกของโรงงานสับปะรด เป็นการลดต้นทุนการตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมวิชาการเกษตร .2531. การปลูกสับปะรด. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

เกียรติ ลิละเศรษฐกุล .2533. " แนวทางการปรับปรุงคุณภาพ และการเพิ่มผลผลิตสับปะรด ". นิตยสารเคหการเกษตร. ปีที่ 14(ฉบับที่9): น.65-69

ฝ่ายจัดการและพัฒนาระบบงานธ.กรุงไทย จำกัด .2534. " สับปะรด ". รายงานการคาดหมายสถานการณ์เกษตรและอุตสาหกรรมที่สำคัญ. (ฉบับเมษายน): น.87-89

ฝ่ายวิชาการธนาคารกสิกรไทย .2533. " สับปะรดกระป๋อง หวนสู่ปีทองยอดพุ่งเกือบ 400,000 ตัน ". รายงานภาวะเศรษฐกิจ 2533 : น.74-76

ม.ล.จารุพันธ์ ทองแถม .2526. สับปะรด และอุตสาหกรรมสับปะรดในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:อักษรพิทยา

สนอง ป่าสลุง .2534. " สับปะรด ". ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร . ปีที่ 37(ฉบับที่421) : น.40-41

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ .2533. ข้อมูลการตลาดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประจำปี 2532. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร .2532. สรุปสถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญในปี2532และแนวโน้มในปี2533. กรุงเทพมหานคร(โรเนียว)13 หน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร .2533. เป้าหมายการผลิตสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญ ปี 2533. กรุงเทพมหานคร

_____ .2533. สถิติการเกษตรของประเทศไทยปีเพาะปลูก 2532/2533.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ชวนพิมพ์

อารมณ์ อุดมสิน .2534. " สับปะรด ". ข่าวสารเศรษฐกิจการเกษตร. ปีที่7 (ฉบับที่ 414): น.29-30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 1 ราคารับซื้อของบริษัท ผลไม้กระป๋องประชวบ จำกัด

เดือน		ราคา (บาท/ก.ก.)
มิถุนายน	2534	3.50
กรกฎาคม	2534	3.70
สิงหาคม	2534	ปิดการผลิต
กันยายน	2534	2.75
ตุลาคม	2534	2.75
พฤศจิกายน	2534	2.60
ธันวาคม	2534	2.20
มกราคม	2535	2.00
กุมภาพันธ์	2535	1.60
มีนาคม	2535	1.60
เมษายน	2535	1.60
พฤษภาคม	2535	1.80
มิถุนายน	2535	3.00

ที่มา : (จากการสำรวจ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 2 ราคารับซื้อของบริษัท โดล (ไทยแลนด์) จำกัด

เดือน		ราคา (บาท/ก.ก.)
มิถุนายน	2534	3.27
กรกฎาคม	2534	3.48
สิงหาคม	2534	3.62
กันยายน	2534	2.93
ตุลาคม	2534	2.93
พฤศจิกายน	2534	2.38
ธันวาคม	2534	1.92
มกราคม	2535	1.91
กุมภาพันธ์	2535	1.58
มีนาคม	2535	1.35
เมษายน	2535	1.48
พฤษภาคม	2535	2.05
มิถุนายน	2535	3.11

ที่มา : (จากการสำรวจ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 ราคารับซื้อของบริษัท อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องไทย จำกัด

เดือน		ราคา (บาท/ก.ก.)
มิถุนายน	2534	2.80
กรกฎาคม	2534	3.00
สิงหาคม	2534	3.50
กันยายน	2534	3.50
ตุลาคม	2534	3.00
พฤศจิกายน	2534	2.80
ธันวาคม	2534	2.80
มกราคม	2535	2.80
กุมภาพันธ์	2535	3.00
มีนาคม	2535	3.00
เมษายน	2535	3.00
พฤษภาคม	2535	3.50
มิถุนายน	2535	3.50

ที่มา : (จากการสำรวจ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 4 ราคารับซื้อของ สหกรณ์ชาวไร่สับปะรดสามร้อยยอด จำกัด

เดือน		ราคา (บาท/ก.ก.)
มิถุนายน	2534	3.20
กรกฎาคม	2534	3.35
สิงหาคม	2534	3.35
กันยายน	2534	2.75
ตุลาคม	2534	2.60
พฤศจิกายน	2534	2.85
ธันวาคม	2534	2.20
มกราคม	2535	2.00
กุมภาพันธ์	2535	1.60
มีนาคม	2535	1.70
เมษายน	2535	1.65
พฤษภาคม	2535	1.80
มิถุนายน	2535	3.00

ที่มา : (จากการสำรวจ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้